Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Dialogus de creatione mundi et eius redemptione.

https://hdl.handle.net/1874/329039

Incipit dialogus de creatione mundi et eius redemptione

Sepius rogatus a condiscipulis quasdam questiunculas enodare, oportunitati illorum non fuit facultas obviare, presertim metuens illo eulogio vulgari, si creditum talentum mallem in terra silendo occultari: et divitias quas devoravit extrahet deus eius de ventre qui abscondit a vobis dei famem pacientes. Et ut labor meus non solum presenti proficiat etati, disputata curavi stilo transmittere posteritati: rogans ut quicumque hijs studuerit legere deo iubeat pro me satagat deo preces effundere. Titulus itaque operi si placet Elucidarium prefigatur, quia in eo obscuritas diversarum rerum elucidatur. Nomen autem meum ideo volui silentio contegi ne invidia tabescens suis iuberet utile opus contempnendo negligi, quod tamen lector postulet ut in celo conscribatur nec aliquando de libro vite deleatur. Fundamentum igitur opusculi super petram Christum iaciatur, et tota machina quatuor firmis columpnis fulciatur. Primam columpnam erigat prophetica auctoritas. Secundam stabiliat apostolica dignitas. Terciam roboret expositorum sagacitas. Quartam figat magistrorum sollers subtilitas. Discipulus supplicans magistro suo ut respondeat ad interroganda dicit.

D. Devotissime magister rogo ut ad honorem dei et utilitatem ecclesie ad quesita ne pigriteris michi respondere. Magister respondens dicit. Equidem faciam quantum vires ipse dabit: nec me labor iste gravabit. Discipulus. Dicitur quod nemo sciat quid sit deus et valde absurdum videtur adorare quod nesciam. Et ab ipso igitur exordium sumam et in primis dic michi quid sit deus. Magister. Quantum homini licet scire deus est substantia spiritualis tam inestimabilis pulchritudinis tam ineffabilis suavitatis ut angeli qui solem septuplo suo vincunt pulchritudine iugiter desiderent in eum insaciabiliter inspicere. D. Quomodo intelligitur trinitas unus deus? M. Aspice solem in quo sunt tria scilicet ignea substantia splendor et calor que in tantum sunt inseparabilia ut si velles inde splendorem segregare prius mundum solem et si iterum temptes calorem seiungere careas sole. In ignea igitur substantia intellige patrem et in splendore filium in calore accipe spiritum sanctum. D. Quare vocatur pater? M. Quia ipse fons et origo a quo omnia procedunt. Eius filius sapientia appellatur. D. Quare filius? M. Quia ut splendor a sole ita a patre gignitur. Amborum autem amor spiritus sanctus nuncupatur. D. Quare spiritus sanctus?

M. quia ab vtroque equaliter spi
rans quasi aspi ab asspirat. Illa autem
vis diuinitatis que omnia patrat cando
pater vocat. Illa autem que omnia continet ne
in chahum dissoluantur filius appellatur.
que vero omnia inspirando viuificat et or
nat spiritussanctus nuncupatur. Ex patre omnia.
Per filium omnia. In spiritusancto omnia. Pater
memoria. filius intelligentia. spiritussanctus
voluntas intelligitur. D. Cum omnipotentia
vel summa clementia de patre predicetur
quare non mater vocatur. M. quia generatio prin
cipaliter procedit a patre. D. Cum vero ve
ritas et sapientia de filio dicatur cur non
filia appellatur. M. Ideo quia filius simi
lior est patri quam filia. D. Cur spiritussanctus
ab eorum filius non dicitur. vt vnus esset pater et
alter mater. M. quia similiter et equaliter ab
vtroque procedit et ipse est vinculum
diuinitatis. D. vbi habitat deus. M.
Quamuis vbique potentialiter tamen in
intellectuali celo substaliter. D. quod est hoc.
M. Tres celi dicuntur. vnum corporale quod
a nobis videtur. aliud spirituale quod spiritua
les substantie inhabitare creduntur scilicet angeli.
Tercium intellectuale in quo trinitas sancta
a beatis facie ad faciem contemplantur.
D. quomodo dicitur in omni loco totus esse et similiter et s[i]p[er]
et in nullo loco esse. M. In omni loco ideo
totus esse dicitur quia in nullo loco est in potentior
quam in alio. vt enim in celo sic potens est
in inferno. Simul esse dicitur quia eodem
momento quo in oriente eodem cuncta dis
ponit in occidente. Super autem in omni loco esse
predicatur quia in omni tempore cuncta moderatur.
In nullo loco esse dicitur quia locus est corpo
reus. deus autem incorporeus et ideo illo
calis. Idcirco in nullo continetur quia ipse
continet omnia in quo viuimus mouere
mur et sumus. D. Scit deus omnia. M. In
tantum vt omnia preterita presentia et futura
quasi tota coposita perspiciat. et antequam
mundum crearet omnium omnino processus
et angelorum et hominum nomina mores
voluntates dicta facta cogitationes
ac si presencialiter perspicuit. Vnde grece
theos id est omnia videns dicitur. D. qualiter
loquitur deus angelis vel hominibus. M.
Angelis intima inspiratione. hominibus
vero per angelos. D. Cum deus sine inicio fu
erit numquid credendum est quod ante cre
atum mundum quasi solitariam vitam
duxerit. M. Scriptum est quod factum est
in ipso vita erat. In quo patet omnem cre
aturam semper fuisse visibilem in dei pre
destinatione. Que postea visibi
lis ipsi creaturis apparuit in creatione.
vt artifex qui vult domum construe
prius tractat quomodo queque voluerit
disponere. et machina que postea surgit
in edificio prius stabat in ingenio.
Vnde dicitur deus non esse antiquior sue
creature tempore sed dignitate.
Discipulus De mundo

[Q]ue fuit causa ut crearetur mundus? M. Bonitas dei ut essent quibus gratiam suam impertiret. D. Qualiter factus est? M. Ipse dixit et facta sunt omnia. D. Dixit sono verborum? M. Dei dicere est verbo, id est in filio omnia creare, ut dicitur: Omnia in sapientia fecisti. D. Fuit mora in creando? M. In ictu oculi, id est quanto citius possis oculum aperire. D. Creavit per partes? M. Omnia simul et semel fecit ut dicitur: Qui manet in eternum creavit omnia simul. Distinxit autem omnia per partes sex diebus. Tribus diebus elementa et tribus diebus que sunt infra elementa. Prima itaque die fecit diem eternitatis scilicet spiritualem lucem et omnem creaturam spiritualem. Secunda celum quod spiritualem creaturam discernit a corporali. Tertia mare et terram. Aliis tribus diebus prima die fecit diem temporalitatis scilicet solem et lunam et stellas in summo elemento quod est ignis. Secunda die in medio elemento quod est aqua pisces et volucres, et pisces quidem in crassiori parte aque reliquit. Volucres autem in tenuiore parte aque quod est aer sustulit. Tertia die bestias et hominem de ultimo elemento, id est de terra, condidit. D. De elementis.

[C]ur vivunt elementa dicuntur? M. Nichil unquam fecit deus quod insensibile est. Que enim sunt inanimata nobis quidem sunt insensibilia et mortua. Deo autem omnia vivunt et omnia creatorem sentiunt. Celum quippe eum sentit quia ob eius iussum incessabili involucione semper circuit. Unde dicitur: Qui fecit celos in intellectu. Sol et luna et stelle eum sentiunt quia loca sui cursus inenarrabiliter servando repetunt. Terra eum sentit quia semper certo tempore fructus et germina producit. Flumina eum sentiunt quia ad loca unde fluunt semper redeunt. Mare et venti eum sentiunt quia ei imperanti mox quiescendo obediunt. Mortui eum sentiunt quia ad eius imperium resurgunt. Infernus eum sentit quia quos devorat eo iubente reddit. Omnia bruta animalia deum intelligunt quia legem sibi ab eo insitam iugiter custodiunt. D. Unde est quod dicitur factum est vespere et mane? M. Vespere id est finis iam consummati primo ordinati operis. Mane autem inceptionis vel potius ordinandi operis. D. Aptius omnia edisseris, magistro igitur. D. De celi palatio.

[D]eus ut potens rex constituit sibi preclarum palatium quod dicitur regnum celorum. Deinde carcerem, id est hunc mundum, in quo exitialem lacum, id est infernum. Ad quod palatium predestinavit quendam certum numerum electorum militum quem nec licet excedi et quem necesse est impleri. Porro hunc numerum constare voluit ex angelis et hominibus. Ipsum autem numerum determinavit in decem: novem quidem de ordinibus angelorum et decimo hominum. Discipulus. De angelis

uare nouē angeloꝝ. M. ppt
trinitatē. In nouenario eī nūō
ternari⁹ trio sit repetit⁹. D. quare vno
hoim̄. M. ppt vnitatē ut vnitas i tri
tate ab āgel' et hoib⁹ laudaret coleret
adoraretur. D. cur nūm electoꝝ noluit
tātū cōstituē ex āgel'. M. Duas pncipa
les creaturas fecit de⁹. vnā spūalem.
Alterā corpalē. Voluit g° ab vtraqꝫ
laudari. de spūali ab āgel': de corpali
ab hoib⁹. D. qn̄ facti sūt āgeli. M. cum
dixit ē fiat lux. D. dixit hec v̄ba de⁹.
M. nō. sed p h' v̄ba nob illoꝝ sublimi⁹
na isinuat dū dixit lux. D. que est
āgelica na. M. spūal' igneus ut dicit
Qui facit āgelos suos de flāma ig
nis. D. habent nōia āgeli. M. tāta
sciā ē i āgel' ut nō indigēt noib⁹. D.
michael gabriel raphael nō sūt nōia.
M. magis sūt agnōia q ex accidēti
sūt eis ab hoib⁹ iposita. cū ea nō hn̄t
i celis ppria. Vn̄ et pm⁹ āgel⁹ satahel
ab accidēti .i. deo cōtrari⁹ nō accepit

Discipulus. De dyabolo

n quo fuit deo cōtrari⁹. M.
Cū vidēt se oms āgelorū
ordines glā et decore excellē sp̄ctis
oib⁹ voluit deo equal' ymo maior ex
istē. D. quō eql' vl' maior. M. meliore
statū q̄ ei de⁹ dedit voluit deo iuito
arripē et alys p tyrānidē impare

D. quid fuit. M. De palacio ē expulsus
et i carcerē est detrus⁹. et sicut pus pul
cherrim⁹ ita p⁹ fedus ē nigrum⁹. q pus
splēdidissim⁹ postea tn̄brosissim⁹. q
pus oi honore laudabil' p⁹ oi horrore
execrabil'. D. psteitit casu suit. M.
Minime. D. quā diu māsit i celo.
M. nō plenā horā. In veritate eī nō
stetit q mox ut creat⁹ ē cecidit. D.
quare diuti⁹ ibi nō fuit. M. ne aliqd
de intna dulcedīe gustaret. q tam
mature sibi tāta maiestatē vsurpa
ret. D. quid aly pcauerunt. M. ei co
senserūt. D. qualiter. M. placuit eis
ei⁹ extolleēcia cogitātes si deo placu
isset ipi alys pferret i potēcia. D.
quid eis euenit. M. cū eo pcti sūt
pncipes illoꝝ i exicialem lacū .i. i
infernū. aly i huc tn̄brosū aerē in
q tn̄ ut i inferno ardēt. D. quare nō
oms in ifernū. M. ut clā p eos pbē
tur et magis coronētur probi at p eos
seducūtur et i extmo examie cū eis
etno icendio tradātur. D. quare nō sūt
reūsi. M. nō potuerūt. D. quare. M.
q sicut nullo istigāte ceciderunt. ita
nullo adiuuāte resurgē debuerūt.
qd erat eis ipossibile. Et aliud eis
oberat. q spōte sua malū elegerūt.
iuste ab eis ablata ē volūtas bona⁹
boni. et io nō volūt. et q nolūt. re

dire non potuerunt. D. Cur non redemit eos Christus sicut homines? M. Angeli sunt omnes pariter creati non ab uno angelo sicut homines ab uno homine nati. Ideo si Christus ab uno angelo angelicam naturam sumeret illum solum redimeret, alii ex inde in deceptione remanerent. Non solum illum redimeret cum mori non posset. Deus enim per satisfactionem in morte voluit. Angeli autem immortales sunt. Ideo irrecuperabiles permanserunt. D. Quare non creavit eos Deus tales ne peccare possent? M. Propter iusticiam ut aliquod meritum illorum esset quod iuste remunerari debuisset. Si enim ita creati fuissent ut peccare non possent, quasi ligati essent et ideo meritum non haberent quod quasi coacti fecerant. Dedit igitur eis liberum arbitrium ut sua sponte et vellent et possent eligere bonum et si hoc voluntarie eligerent iuste in remunerationem acciperent ne umquam peccare possent. D. Cum eos Deus praescivit tales futuros quare creavit? M. Propter ornatum sui operis. Ut enim pictor nigrum colorem substernit ut albus vel rubeus preciosior sit, sic collatione malorum iusti clariores fiunt. D. Cur non creavit alios angelos pro eis? M. Alii angeli non debuerunt pro eis restitui nisi tales essent quales illi fuissent si permansissent.

nec iussa ulla pena peccatum quod erat impossibile. Nam et illi peccaverunt mox in penas proruerunt. D. Sciunt demones omnia? M. Ex angelica natura restat eis plurima scientia, non tamen sciunt omnia. Et quanto illorum natura est subtilior hominum tanto in omnibus artibus periciores sunt quam ullus hominum. Futura nesciunt nisi tantum ex transactis colligunt et quantum eos Deus sinit scire. Porro cogitationes et voluntates neo sciunt nisi Deus et cui voluerit ipse revelare. D. Possunt omnia que volunt? M. Bonum quidem nec volunt nec omnino possunt. Ad malum vero valde efficaces sunt, nec tamen tantum quantum volunt sed quantum a bonis angelis permittuntur. D. Quid dicis de bonis angelis? M. Post lapsum eorum mox ita confirmati sunt ut numquam nec cadere nec peccare possint. D. Quid est numquam possint? M. Numquam volunt. D. Cur non etiam illi sunt confirmati similiter? M. Non tam diu exspectaverunt. D. Nunquid casus illorum fuit causa confirmationis istorum? M. Nequaquam, sed meritum ipsorum. Cum enim viderent illos malum superbie eligendo dignati sunt et summo bono fortiter inheserunt. Unde continuo in remunerationem confirmationem acceperunt et qui prius de sua beatitudine erat incerti tunc facti sunt certi. D. Qualem formam habent angeli? M. Quodammodo dicit enim prima

go cere ip̄mit̄ sigillo. sic expssa ē in
eis dī silitudo. D. Que silitudo. M. In
eo q̄ sūt lux q̄ sūt icorporei et om̄ī
pulchritudīe decorati. D. Sciunt oīa
vl' pn̄ oīa. M. Nichil ē ī terr nā qd
eos lateat cū ī deo oīa ɔspiciāt. Sane
oīa q̄ face volūt sn̄ difficultate po
terūt. D. Nonne mīs malorū minuit
bonorū numm̄. M. nō s; ut iplet̄ elcōrū
nūs hō ē decim⁹ creatus. Discipl⁹
Unde. M. De spuali s̄ de adam
et corpali sbā. D. Vn̄ corpa
lis. M. De 4or elemētis. Unde
microcosm⁹ minor mūd⁹ d̄r. Habet
eī ex tra carnē. ex aq̄ sāguinē. ex
aere flatū. ex igne calorē. Caput e⁹
ē rotūdū in celestis spere modū.
In q̄ duo oculi ut duo luīaria ī celo
micāt. in quo etiā septē foramina
vt septē celi armonie ornāt. Pect⁹
ī quo flat⁹ et tussis v'sat' simulat
aerē. in quo vēti et tonitrua ɔcitā
tūr. Venter oēs liquores ut mare
oīa flūia recipit. pedes totū pōd⁹
corpis ut tra cuncta sustinet. Ex
celesti igne visū. ex supiori aere
auditū. ex inferiori olfactū. ex aq̄
gustū. ex tra h; tactū. Parte duri
cie lapidū h; ī ossib⁹. viror arborū
ī vnguib;. decorē germinū ī crinib;.
sensū cū aīalib;. Hec ē sbā corpalis

D. Vn̄ spūalis. M. Ex spūali igne
vt credit̄. in quo ymago et silitu
do dī exp̄mit̄. D. que ymago vl'
silitudo. M. ymago ī forma accipit̄
silitudo ī qualitate l' quātitate ɔsi
deratur. Diuinitas ɔsistit ī trinitate.
Hui⁹ ymaginē tenet aīa q̄ h; memo
riā p̄ quā p̄terita et futura recolit.
h; intellectū q̄ p̄ntia et īuisibilia ī
telligit. h; volūtatē q̄ mala res
puit et bona eligit. In deo ɔsistūt
oēs v'tutes. Hui⁹ silitudīē h;
aīa q̄ capax ē oīm v'tutū et sicut
de⁹ nō pt̄ cōp̄hendi ab oī creatura
cū ipē oīa cōp̄hendat. ita aīa a
nulla visibili creatura pt̄ ɔp̄hēdi
cū ipa oīa īuisibilia cōp̄hendat.
Nō ei pt̄ celū obsistē q̄n celestia
tractet. nō abyssus quin īferna
lia cogitet. Hec ē sbā spūalis.
D. Formuit eū manib⁹. M. Iussu tm̄.
ph' v'ba īnuit nob' ei⁹ fragil' nā.
D. quare de tā vili nā cōdit eū.
M. Ad dedecus dyaboli vt plus
ɔfūderetur. cū hic fragil' et luteus
glam ītraret. de qua ipē glo'sus
cecidit. D. Vn̄ nomē accepit adā.
M. Cū eet minor mūd⁹ accepit nomē
a 4or climatib⁹ mūdi q̄ grece di
cūt Anathole. disis. arctos. mesē
bria. quia gen⁹ suū 4or ptes mūdi

rat impleturum. In hoc etiam habuit similitu-
dinem dei ut sicut deus preest omni-
bus in celo, ita homo preest omnibus in terra.
Discipulus. De animalibus

Cur creavit deus animalia cum
hiis non indigeret homo? Magister. Pre-
scivit eum deus peccaturum et hiis omnibus
indigiturum. D. Cur creavit deus muscas
et culices et alia talia que sunt homini noci-
va? M. Tantam diligentiam exhibuit deus
muscis et formicis formandis quantam
in angelis creandis. D. Ad quid talia?
M. Omnia ad laudem glorie sue. Musce quidem
et culices et hiis similia propter superbiam con-
dita sunt ut cum eum pungunt quid sit cogi-
tet qui nec minimis vermiculis resistere valet.
Unde et pharaonem non ursi nec leones
vastaverunt sed culices et sinipphes
afflixerunt. Formice autem sunt aranee
vel talia que instruunt operibus, ideo sunt creata
ut de eis studium et pii laboris exem-
pla sumamus. Omnis itaque dei creatio con-
siderata magna delectatio est. Dum in a-
liquibus sit decor ut in floribus, in aliqui-
bus medicina ut in herbis, in quibus-
dam pastus ut in frugibus, in quibusdam
significatio ut in vermibus vel avibus.
Omnia igitur bona et omnia propter hominem creata.
D. Ubi est creatus? M. In ebron, ubi
etiam post mortem et sepultus est et po-
situs in paradisum.
Discipulus. De paradiso.

Unde est paradisus vel ubi?
M. Locus amenissimus in
oriente in quo arbores arbores diversi
generis contra varios defectus erant consite.
Verbi gratia ut si homo congruo tempore de u-
na comedisset, nunquam amplius esurisset;
si vero de alia, nunquam amplius sitiret; de
alia vero nunquam lassaret. Ad ultimum si
ligno vite uteretur et amplius non senesceret
non infirmaretur nunquam moreretur. D. Ubi
est creata mulier? M. In paradiso de
latere viri dormientis. D. Quare de viro?
M. Ut sicut esset in una carne ita per dilectionem
esset cum eo in mente una. M. De muliere

oluit ideo deus habere in adam
sui similitudinem ut sicut ab
ipso omnia, ita omnes homines nascerentur ab ipso
uno et eva ab eo. D. Quare non
eos creavit deus tales ne possent peccare?
M. Propter maius meritum si ei temptati non
consensissent mox ita firmati essent ut
nec ipsi nec posteri eorum unquam peccare pos-
sent. Voluit ergo deus ut bonum eligerent
libere et istud acciperent in remunera-
tione. D. Qualiter gignerent si in paradiso per-
mansissent? M. Quemadmodum manus
manui ita sine concupiscentia iungerentur;
et sicut oculus se levat ad videndum ita
sine delectatione illud sensibile membrum
pageret suum officium. D. Qualiter mulier pa-
reret? M. Sine dolore et absque sorde.
D. Esset infans ita debilis et non loquens

sic nunc. M. Mox ut nasceretur ambularet et absolute loqueretur et contra singulos defectus de lignis ibi positis uteretur et prefixo a deo tempore de ligno vite ederet et sic in uno statu postmodum permanet. D. Quamdiu debuerunt esse in paradiso. M. Usquequo impleretur numerus angelorum qui ceciderant et ille numerus qui erat implendus si angeli non cecidissent. D. Quomodo posset paradisus omnes capere. M. Sicut nunc generatio per mortem vel moriendo preterit et generatio per vitam vel nascendo advenit. Ita tunc parentes in meliorem statum assumerentur filii vero prefinito tempore quod creditur circa triginta annos post esum ligni vite suis posteris cederent et ad extremum omnes pariter angelis coequarentur. D. Erant nudi. M. Nudi erant et non plus de illis membris quam de oculis erubescebant. Discipulus

V. De lapsu Ade

Unde est quod dicitur post peccatum viderunt se nudos qui ante hoc non viderant. M. Post peccatum mox per concupiscentiam in invicem exarserunt et in illo membro orta est confusio unde humana procedit propago. D. Cur in illo membro plus quam in alio. M. Ut sciret quod tota posteritas illorum eodem crimine obnoxia teneretur. D. Viderunt deum in paradiso. M. Per assumptam formam ut Abraham et alii prophete. D. Quare seduxit eos dyabolus. M. Propter invidiam. Invidebat enim illos ut ad illum honorem pervenirent de quo ipse superbus cecidit. D. Cur permisit eum temptari cum sciret eum superari. M. Quia presciuit quanta bona de eius peccato essent factura. D. Locutus est serpens. M. Dyabolus locutus est per serpentem ut hodie loquitur per obsessum hominem quemadmodum locutus est angelus per asinam cum non sapiens nec asina sciret quid per eos verba illa sonaret. D. Quare magis per illud ~~aial~~ animal scilicet per serpentem quam per aliud. M. Quia serpens est tortuosus et lubricus et dyabolus quos seduxerit facit tortuosos et lubricos fraudulentia et luxuria. D. Fuit scientia boni et mali in illo pomo. M. Non in illo pomo sed in transgressione. Ante peccatum sciuit homo bonum et malum: bonum per experientiam: malum tantum per scientiam. D. Nascerentur mali in paradiso. M. Tantummodo electi. D. Quare nunc nascuntur. M. Propter electos ut exerceantur per illos. D. Quamdiu fuit in paradiso. M. Per septem horas. D. Cur non diutius. M. Quia mox ut mulier fuit creata confestim etiam prevaricata est. Tercia hora vir creatus imposuit nomina animalibus. Hora sexta mulier formata continuo de vetito pomo presumpsit. Vir quam mortem porrexit quod ob eius amorem comedit et mox hora nona dominus de paradiso eos eiecit. D. Quid fuit chi

rubin vel flameus gladius quem
Gladius fuit igneus murus quo post
peccatum circumdatus est paradisus. Che
rubin vero angelica custodia fuit
ut et ignis corpora arceret: angeli
ac spiritus a loco voluptatis inhibe
rent. D. Quo ivit tunc adam. M. In
ebron et rursus ubi creatus est.
ibique filios procreavit. D. Occisum
at abel a cayn centum annos luxit
et eve amplius copulari noluit. sed
quia xpus a maledicto semine cayn
nasci noluit per angelum admonitus
adam eve iterum est sociatus et pro
abel seth est genitus de cuius semine
est xpus natus. Volo ut me scire facias
a tempore ade usque ad noe. non pluit et
ymbris non fuit et homines carnes non
edebant et vinum non bibebant. Erat
totum tempus quasi vernale tempus. copia
omnium rerum. que omnia post immutata sunt
propter peccata hominum. D. Quid peccavit
homo quod expulsus est de paradi
so. M. Sicut deus iusserat esse et
ideo contra eius preceptum de interdicta
arbore comedit. D. Quid fuit
magnum comedisse pomum. M.
Tam grave piaculum fuit ut
toto mundo redimi non possit
D. Hoc proba. M. Iustum nec esse vi
detur ut homo obediat divine volun

tati. D. Nichil iustius quam ut omnis cre
atura racionalis nil omnino preponat vo
luntati creatoris. M. Ergo voluntas
dei est maior quam totus mundus. D.
Utique. M. Si igitur tu stares coram
deo et aliquis diceret tibi respice re
tro aut totus mundus peribit. deus
autem diceret nolo ut respicias sed
me inspicias. debes tu deum contempnere
qui est creator omnium et gaudium ange
lorum ut liberares mundum. D. Mini
me. M. Hoc adam fecit coram deo
stetit et dyabolo clamante retro
aspexit. et maius peccatum quam mundus
esset commisit. D. De peccatis ade
non mirarer. M. Immo sex
criminalia flagicia in hoc
uno crimine admisit quibus sex
etates sue posteritatis morti in
volvit. D. Que fuerunt illa. M. Pri
mum superbia fuit cum deo equalis
esse voluit. et ideo fructus omnium infimus
qui fuit omnibus prelatus. de qua dicitur
Inmundus coram deo est omnis qui exaltat
cor suum. Secundum inobediencia exti
tit cum mandatum preterivit. et ideo sibi
sunt ei omnia inobediencia que prius e
rant subiecta. De hac dicitur quod scelus
est ariolandi nolle obedire. Terci
um avaricia erat cum plus quam concessum
erat concupierat. et ideo omnia concessa

sa iuste amiserat. De hac d(icitur) Auari
tia e(st) idolo(rum) seruit(us). Quartu(m) erat
sacrilegiu(m) cu(m) vetitu(m) i(n) sacro loco
q(uod) i p(er) furtu(m) surripuit. et io(deo) de sancta
rio excludi meruit. De h(oc) d(icitur) Qui
(pro)phanat de sa(n)c(t)is extimabit(ur). Quin
tu(m) fuit sp(irit)ual(is) fornicat(io). q(uia) a(n)i(m)a eius illi(us)
e(ss)et deo coniuncta. sed cu(m) sp(re)to deo dy
abolu(m) admisit q(uo)d cu(m) extraneo ad
ulteriu(m) co(m)misit. et io(deo) vei sponsi
amicicia amisit. De hac d(icitur) P(er)des
om(n)es q(ui) fornica(n)t(ur) abs te. Sextu(m) ho
micidiu(m) p(er)petrauit q(uia) se et o(mn)e gen(us)
huma(n)u(m) i(n) morte(m) p(re)cipitauit. De h(oc)
d(icitur) Qui o(ccidit) morte morie(tur) mor
te. s(cilicet) etia(m) Vn(de) interior ho(mo) mox est
mortu(us) et iacuit i(n) sepulchro cor
p(or)is sepult(us). D. Non(n)e illa misera
nequissio et inedacissio sp(iritu)u(m) e(ss)et
seduct(us). M. Ideo fuit mi(n)(us) re(us) et
i(n)noxius. Si ei seruo suo q(ui)s opus
i(n)iu(n)g(er)et et mo(n)straret sibi fouea(m) ne
i(n) (e)a(m) cadet de q(ua) surg(er)e no(n) posset.
ille v(er)o (con)te(m)pto d(omi)no sp(on)te i(n) fouea(m)
cadet et i(n)iu(n)ctu(m) i(m)actu(m) (re)manet
no(n) e(ss)et reus. D. (Im)mo dupli(ci)
culpa e(ss)et obstrict(us). vna q(uia) d(omi)n(u)m
co(n)te(m)psit. alia q(uia) se ad i(n)iu(n)ctu(m) opus
i(m)potente(m) fecit. M. Ita fecit adam
Deu(m) co(n)te(m)psit. op(us) obi(ectu)m deseruit.
fouea(m) mortis i(n)cidit. D. Quali

mo(do) oportuit eu(m) viui. M. Hono(re)
que(m) deo abstulit redd(er)e debuit. et
p(ro) p(e)cc(at)o satisfac(er)e q(uo)d no(n) fecit Val
de iustu(m) est vt q(ui) alij sua abstu
lerit et ablata restituat et pro
i(n)iuria illata satisfaciat. D. Q(ui)d
abstulit ho(mo) deo. M. Totu(m) q(uo)d (pro)posu
it i(n) sua curia de suo gen(er)e fac(er)e.
D. Qualit(er) debuit ablatu(m) hono(rem)
redd(er)e. M. Dyabolu(m) ita vi(n)c(er)e ut
ip(s)e victus e(st) ab eo. et se ip(su)m o(mn)es sic
p(re)destinatos ad vita(m) tales restitu(er)e
q(ua)l(e)s futuri erant si p(er)ma(n)sisset. D.
qualit(er) a(u)t(em) satisfacet. M. Quia
p(e)cc(atu)m mai(us) co(m)misit mu(n)do. aliq(ui)d
mai(us) mu(n)do deo solu(er)e debuit. D.
hor(um) neutru(m) ulla r(ati)one fac(er)e po
tuit. M. Ideo i(n) morte p(er)ma(n)sit. D.
Et cur no(n) penit(us) perijt. M. Statu
tu(m) dei i(m)mutari no(n) potuit. q(uo)d p(ro)posuit
ei ex ge(n)e(re) ade elec(t)o(rum) nu(meru)m (com)ple(re).
D. Quid g(ra)ue. M. Quia debitu(m) hono(re)
no(n) soluit de(us) ab eo i(n)uito accepit
cu(m) eu(m) penis subiecit. D. Quo(modo) e(st)
hono(r) dei pena hoi(s). M. Quia q(uod) dul
ce p(re)miu(m) vt fili(us) i(n) gl(ori)a ho(no)re co(n)te(m)p
sit. hunc suu(m) d(omi)n(u)m i(n) tormentis ut
rebellis seru(us) sensit. D. Cu(m) sol
u(er)e vellet et no(n) posset cur de(us) eu(m)
mio(rum) s(cilice)t no(n) ei dimisit aut
tale(m) in t(er)ra sup(er)posuit. M. Si deus

io dimittet hore suu qr ha
be no posset impotes eet. si
at hoiem piori ipunitu i
glaz assumet. vn agelu p
una cogitatioe extrusit iius
tus eet Porro si pctm ipu
nitu remanet aliqd i reg
no di inordinatu eet Sed
i regno eius nichil reliquit
iordinatu Pctoz igi puni
ri debuit. Quib ei gema
de ceno sublata i thesauros
suos abscodit no purgata.

De rapatioe hois. D.

Quo que fine debuit h
deuenie. M. Qm tras
fuga sruus cu furto dni sui ad
seuissimu pfugerat tyra
nu. filius rgis e missus de
palacio i carcere p exulem
seruu q tyrannu coteret et
fugitiuu seruu cu rebz ad
graz rgis r duceret. D. quare
ho potuit r die p lapsu. M.
Quia sic no p se s3 p aliu m
ipulsus cecidit. ita dignu
erat cu p se no posset et vel
let p aliu adiutus r surget
D. Cur no misit agelu vt eu
r dimeret. M. Si agelus hoiem
redemisset tuc illius sru eet

ho aut sic restitui debuisset vt
et equalis agelis eet. hoc vei fauit.
Angelus i sua na inualidus eat
hoiez r dime. si at ho fiet min9
posset. D. quare no creauit aliu
hoiem de tra et misit eu p pdito.
M. Si nouu hoiez deus creasset et
misisset tuc ad genus ade r deptio
no ptinet. de suo ei que ee debuit
q pro hoie satisfacet. D. Cur no
misit priarcha vl pphaum. M.
Priarche et pphe i pctis cocep
ti et nati erat et io genus huanu
r dime no poterat. D. Enolue
ceteta.

De incarnatioe xpi. M.

Quia igi agelus r dime
no debuit et ho satisface
no potuit. dei filius p q oia vt r
deptio fiet p eu assupsit plenu
hoiez et i duabus naturis fcu est
vna psona et i illa na q deus eat
vicat dyabolu. ut ipe vicat ho
mine. et oibz pdestinatis celu
aperuit et agelis coequit. In ea
at na q ho fuit p iniuria maius
mudo soluit cu morte idebita
subyt qd solus deus face debuit
D. Vnde dictus e mo omib tui qui
de celis m deduxit filiu di Sz dic
m cur filius sit incarnatus et no pr
et no spus scus. M. Si pr vel spi

ritussimus incarnaretur duo filii i
trinitate computarentur. unus filius
virginis qui esset incarnatus: et alter
filius dei. Et alia causa erat. Fi
lius est dei similitudo. angelus autem et
homo assumpserat sibi similitudinem
dei. Debuit ergo ille incarnari cuius
specialiter iniuria facta fuerat. ut
istum minor dei salvaret. illum
iuste dampnaret et aliud etiam.
Omnia omnia per filium creatio et redemp
tio per eum. D. Cur voluit nas
ci de virgine. M. Quatuor mo
dis fecit deus homines. unomodo
absque patre et matre sed de terra ut
adam. secundo de solo viro ut
de adam creavit evam. tercio
de viro et femina ut cotidie homines
nascuntur in mundo. quarto de
sola femina quod privilegium christo re
servatum est. ut sicut per feminam
virginem mors in mundum intravit.
ita vita per feminam virginem intra
ret per quam mortem excluderet. D.
Quare non venit mox illo tempore ante
diluvium vel post diluvium. M.
Si ante diluvium venisset dice
ret homines illius temporis non fuisse
necesse eum venisse. cum ipsi a pa
rentibus suis omnia bona didicissent
quinimmo de paradiso exivissent et a

deo et ab angelis eius omnia edocti
essent. Si autem post diluvium ve
nisset diceret noe et abrahe
locutum fuisse et omnia agenda
vel vitanda ab eis didicisse
D. Quare non venit tempore legis.
M. Si tunc venisset dicerent
iudei copiose se a lege instruc
tos. D. Cur non distulit ad
finem mundi. M. Tunc pauci
inveniret eum et electorum numerus
non impleretur. necesse fuit ergo eum
venire quando venit plenitudo
temporis. D. Quod fuit illud
tempus. M. Quod prefixit deus
ante tempora secularia. scilicet cum iudei
se magis lege gravari quam re
levari ingemiscebant et genti
les in licito naturali usu contra natu
ram pariter vivebant et neque sacer
dos neque levita subveniret. necesse
erat ut verus samaritanus adve
niret. qui semivivum iumento sui
corporis imponeret: et ad stabulum
superne curie perduceret. D. Quo
modo potuit nasci sine peccato de massa
peccatrice. M. Ab initio deus quosdam
quasi familiares coleret de aliis
segregavit de quibus virgo qui
leena deducta pullulavit.
Nunc velut olim virga arida

sī humoē. ita sī concupiscēa mū
do edidit saluatorē

De natiuitate xpi D

Qualiter genuit eū. R. Sī
doloē et sī sorde. Clausa
eē ianua thalamū vteri intrauit
huana sibi naz coniūxit. clausa
porta ut sponsus de thalamo p
cessit. D. Cur noue mēses clausꝰ
fuit ī vtero. R. vt hoīes q erāt clau
si ī miseriis huiꝰ mūdi siue īferni
īduceret ad consortiū noue ordi
nū angelorꝫ. D. Qua hora natꝰ ē.
R. Media nocte. vt dr̄ Dū nox iter
mediū haberet ꝑmo cursꝰ a regalibus
sedibus venit. D. Cur ī nocte. R.
Pͦ qz occultus venit. deinde ad eos
q ī nocte erāt erroīs ad lucē veri
tatis pduceret. D. Sciuit aliqd īfās.
R. Oīa plane vt puta deꝰ in quo
fuerūt oēs thesauri sapie et
scīe absconditi. D. Potuit ābu
laē vl loqui mox natꝰ. R. Sedꝫ
potēcia vtrūqꝫ poterat. s3 huā
nā naz p oīa absqꝫ pcō imitari
volebat. D. Contigit aliqd mira
culo nascente. R. Septē spūalia
miracula. D. Que fuerūt illa. R.
Stella nimis ꝑfuldida apparu
it. circulꝰ aureꝰ vl purpureꝰ
circa solē clarauit. fons olei de
tra erupit. pax magna fuit

Vniuersus orbis ad cēsū ē descriptus.
Numerus ad xxxta miliū hoīm q
dnm recusarūt. vna die ē occisus. et
aīal brutū loqbatr. D. Velle horum
misticū audīe. Stelle signat scōs.
Stella igit ꝑfulgida illuxit. qz scūs
scōꝝ venit. Circulus circa solē fulsit.
qz sol iusticie eciaz auro diuinitatis
illustraē et purpura sue passiōis
coronaē venit. Oleū designat miaz
fons olei de tra fluxit. qz fōs mīe
de virgine manauit. Pax ingens
extitit. qz pax vera ī tris apparuit.
Mūdus ad cēsū ēst descriptꝰ. qz ad
supnū regnū crismate ē signatū
huanū genꝰ. Qui dnm recusarūt
occisi sūt. qz dixerūt nolumꝰ hūc
regnaē sup nos et ideo disperierūt
Pecus loquebatr. qz pplē gētiū ad
laudē dī oūtebatr. D. Oīa q desid
rat cor meū audio. Quaē attraxit
tres magos muneribꝫ. R. Q2 a tres
ptes mūdi. asiā affricā et europā
fide et opatiōe ad se trahē voluit

De fuga christi Discipulus

Cur fugit magis ī egiptū
q̄ in aliā trā. R. Vt on
deret se verū moysen. vt sic moy
ses pplm dī de pharaone et egipto
liberās ī trā pmissiōis duxit.
ita ipe pplm fidelē de dyabolo et
inferno liberās ad regnū duxit

beatitudis Vn et post septe anos ex
ulatur i tra isrl. q2 p septe dona sps
sci reduxit nos de mudo ad celeste
ihrlm D Quare i triginta anis nec
docuit nec signu fecit. M Exempli
gra venit i mudu et io voluit prius
facere et tuc docere ut d. cepit ihs facere
et docere Phs g. ex^m phibebat ne qs
an legittima etate docere psumat
vl prius velit docere q. discat

De baptismate xpi D

u i co fuerit plenitudo di
uinitatis corpalit et ni
chil possz ei gra accidere cur baptisa
tus e. M Vt nobis aqs ad baptis
ma scificaret D quare i aq baptisa
tus e. M Aqua otraria e igni. qd e
petm nisi ignis Sicut i aio ira sic
i carne concupisca Vn et ignis sup
plicy punit. vt hic ignis extiguatur
i aqua baptizat. Est et aliud. Aqua
sordes diluit. sitim extiguit. ymma
gine reddit Ita gra spussci i baptis
mate sordes petoz abluit. siti aie v
bo di restrigit. ymagine di p culpa
amissa restituit D Cu sptu sit de
deo speciosus for p filys hoim erat
corpe pulcher. M Scdm naz talis
fuit. qlis i mote discipul apparuit
Sz q2 hoies ei claritate ferre no po
terat. vn et d. vidim eu no hntem
speciem neqz decore. Discipulus

De morte christi

rat passibil vl mortal.
M Passio et mors pena
peti e. sed ipe sn peto venit et absqz
peto vixit legit ip g. scdm naz ipas
sibil et imortal fuit. sz scdm potetia
vtruqz ee voluit passibil et mortlis
D Quare mortuus e. M ppt obiaz
vn d. fcus obediens usqz ad morte. D
Exegit ab eo p2 morte. M tr line
D Cur occiderut eu iudei. h volo a
te audire. M. Quia iusticia viuedo
et veritate docedo i declinabilit te
nuit. hac obedictia humilitas di
uinitati debuit. hac deus ab oi romali
creatura exigit. D. Quis vmqz p2
vnicu et bonu filiu occidi pmittit
si prohibere queat. M Cu deus vidit
filiu suu ta egregiu opus velle. siz
tyranu expugnare et captiuu ab eo
liberare. ad ta laudabile opus ei osen
sit et eu mori pmisit D Quo opor
dere iustu fuit q optimu p pessimo de
dit M. Quia pessimus si ipli ca se
duxerat. iustu io erat vt optimus pro
eo obses fieret q pessimu vinceret et i
nocete pstine libtati restitueret. Si
et tali mo sua charitate deus ondit
mudo vt d. vt seruu redimeres fili
u tradidisti, D Si p2 filiu tradid
vt d. ppo proprio filio no pepcit deus sz pro
nobis oibz tradidit illu. et si filius

scipm tradidit pro nobis q̄d peccā
uit iudas q̄ etiā tradidit eū. M. P̄r
tradidit filiū filius scipm ppt carita
tē. iudas aūt ppt auariciā D. Quare
voluit mori i ligno. M. Ut eū q p
lignū vicat reuicit. et illū q i lig
no cecidit redimeret D. Quare
i cruce. M. Ut quadrifidū mūdū salua
ret D. Valuit mors ei9 ad exhauriēda
oīa pctā. M. Trascēdit etiā infinite
D. Proba. M. Si xp̄s cora te staret et
eū dn̄z maiestatis scires et aliq̄s di
ceret interfice hūc ā tot9 mūd9 iteribit
interfices ut saluares mūdū. D. Nequāquā
M. Quare D. quia vita ei9 lōge p̄cio
sior fuit i nūabilibz mūdis. et tale
piaculū videt' cmitte' q tot9 mūdus
nō possz expiare. M. Si g° vita e9 digni
or ē i nūabilibz mūdis. io sufficit
ad redēptioēz oīm D. Qd dedit ei pr̄
pro hoc merito. M. Qd dicit ei cū sua
erūt oīa. ut d'. fili oīa mea tua sūt.
D. Nō potuit ipe merceđe sue mor
tis dare cū vellet. M. Potuit. Ideo de
dit eā hoī p quo h' oīa sustinuit. pro
passioē i passibilitatē. pro morte i
mortalitatē. pro pegrinatioē etnā
p̄riā D. quot horas fuit mortuus.
M. xl D. Quare. M. Ut 4or ptes
mūdi q i decalago lesis erāt mor
tue viuificaret D. Cum crucifixert

eū. M. Quia pro iudeis et gētibus
mori voluit. iudei morte ei9 csiliati
sūt. pagani vero eū crucifixert D.
Cur iacuit i sepulchro duas noctes
et vnū diē. M. Per duas noctes
sigt suā morte que fuit lux nostre
mortis vnā abstulit. altera ad ex
ercitū elās reliquit q̄ denuo dei..
eos extinuabit D. Quo iuit aīa ei9
p9 mortē. M. In celeste padisū ut dix
ad latronē. Hodie mecū eris i padiso
D. Nō descēdit ad īfernū. M. Media
nocte r̄surrectioīs. q̄ hora āgelus
egiptū deuastauit. ea hora i media
nocte xp̄s ifernū spoliauit. et cū
tu̅pho iude rediēs raptos īde i pa..
disū collocauit. corp9 i sepulchro
visitauit. q̄d de mortuis excitauit
Quidā sentiūt q̄d ab hora mortis
vsq ad horā resurrectiōis i iferno
cū electis fuerit. et cū eis abiens r̄sur
rexit. D. De r̄surrectioē xp̄i
uare nō statī p9 mortē
r̄surrexit. M. Diceret
eū nō mortuū fuisse. s; i tormētis
obstupuisse. Si aūt p9 mltū tpis
r̄surrexisset. erat dubiū an ipe
eet D. Cur g° tā cito surrexit. M.
Ut cetus suos csolaret' qui de sua
morte tristabant' D. quare i pma
die ebdomade. M. Ut eos q i tbz

tpibz an lege. sub lege sub gra ar
i petis mortui erant sublevaret. et
vt nos q factis dictis cogitationibz
labim p fide sce trinitatis resurga
mus. D. Vbi mansit illis xl diebus.
M. In paradiso terreno ut credit cu he
lia et enoch et cu hys q cu eo sur
rexerunt D. quale formam hunt pus
resurrectionez. M. Septies splendidi
ore q sol D. quali for viderunt eu
sui. M. Tali ut an eu vide consueue
rant D. Apparuit cis vestitus M.
Vestes ex aere assumpserat. q eo as
cendente i aere euanuerunt D.
Quoties apparuit M. Duodecies
Prima die octies P. ioseph ab arima
thia i carcere in. quem posuit erat eo q
eu sepelierat ut scripta nicodemi de
clarat. scdo matri sue vt sedulius
manifestat. tercio marie magdalene
vt marcus asserit. quarto duobz a se
pulchro reuertentibus vt matheus pandit.
quinto iacobo ut paulus testat. q i sex
ta feria devoverat se no manducatu
ru donec videret xpm vivum. sexto
petro ut lucas testat. q ppt negatio
ne ab alys segregatus i fletibus p
manebat. septio duobz euntibz in
emaus vt iterz lucas testat. octauo
discipulis ianuis clausis i sero vt iohes
describit. nono i nono die qn eu
thomas palpauit. Decio in mari
tyberiadis. Vndecio In monte galilee
Duodecio recumbentibz vndeci. D.
Cur dicunt euangelia apparuit po
marie magdalene. M. Euangelia
cu summa auctoritate sunt edicta et
scribere nolebat nisi ea q oibus nota e
rant. Vn dicit Multa fecit ihs q no sunt
scripta i libro hoc. i. i euangelio In
alys at q dam no tn oia inuenit
De ascensione xpi. D.
scendit solus. M. Omnes
q cu eo surrexerunt cu eo asce
derunt D. In qua forma ascendit.
M. Vsq ad nubes ea for q an pas
sionez. susceptus at a nubibz ea for
q i monte apparuit. D. quare no stati
ascendit cu surrexit. M. ppt tres
causas. Po ut suo experimento disceret
eu veraciter resurrexisse q vide
ret manducare et bibere. scdo
pus xl dies voluit ascende ut demo
straret eos q decalogu legis p iiij
euangelia impleuerunt posse celu
scande. tercio q eccia q corp xi
e pus passionez q sub antixpo erat
passura. deinde pus quadraginta
dies ascendit ascensura D. Quid est
xpm i dextra pris sedere. M.
humanitate i gla diuinitatis
requiescere. D. Qualiter itpellat

pro nobis prem. M Reputando p nob
iugiter suam passionem. Discipul9
V. De emissione spus sancti
ur no mox misit spm scm s
p9 xx dies. M. Ob tres cau
sas p ut apli ieiuniis et oroni
b3 se aptas ei9 aduetu pparaet.
Sedo q hij spm scm papeet q x
pcepta expleret. Tercio q i qnq
gesio die a resurrectioe sic ppls
di p9 liberatioez ab egipto. qnqge
sio die accipet lege timoris. ita po
pulo fideliu p9 liberatioez sua a mu
do. qnqgesio die accipet lege amo
ris. In iubileo ecia qnqgesio ano
recepit ppls amissa libtate et he
ditate. ita hac die recepit ppls xis
tiang amissa libtate et padisi hedi
tate. D. hz nuc xs plenu gaudiu
M Quodamo hz quodamo no hz
quatu ad psona sua plenissim: quatu
ad corp9 suu qd e ecia adhuc mini
me. Adhuc ei no sut oia sub pedib3
ei9 subiecta. A iudeis ei adhuc
blasphemat. a getib9 subsannat.
ab hereticis dilaceat. a mal xpiani
ipugnat. in mebris suis ecia coti
die patit. Cu h oia ad se collegerit
tuc plenu gaudiu habebit. D.
no est ecia / De ecclesia.
ei9 corpus et ecla ei9 mebra.

M Ut corp9 capiti ihêret et ab eo re
gitur. ita ecia p sacramentu corpis
xpi ei cingit. ymo vnu cu eo effiat.
A quo omis iusti i suo ordie ut me
bra a suo capite gubnat. Cui9 capi
tis oculi sut pphete q futura puide
rut. Sut et apli q alios de via erro
ris ad lume iusticie deduxerut. Au
res sut obedictes. nares sut discre
flecma qd nares eiciut sut heretici
q iudicio discretoz de capite xo emu
gut. Os sut doctores. dentes sacre
scripture expositores. Man9 ecie
defensores: pedes agricole eciam
pascentes. Dorso fim9 q de ventre
poris eiciut sut imudi et alij isra
eciaz facinorosi q ventre mris ecie
onerat qs p mortis egressioz de
mones vt porci devorat. qs totu
corp9 compage charitatis i vnu cong lu
tinat. D quare corp9 ei9 de pane.
et sagwis ei9 de vino cofiat. M
Corp9 ei9 io de pane cfiat qz ipe
dixit ego su panis viuus. Saguis
at ei9 ideo fit de vino qz dixit ego
su vitis vera. Et sicut pane corpus
nutritur. ita xpi cibo aia r ficit.
Et sicut panis ex multis granis
cofiat. ita corp9 x ex mltis elcis col
ligit. et sicut panis igne coquit. ita
xps i camino passiois assat. Cui

panis etiā caro dr̄ qr ut agnus etiā p
nob' īmolat' Vinū etiā ex multis race
mis eligit' et ī torculari exprimit. ita cor
pus xpi ex mltis iustis cōpaginat' q
ī prelo crucis torqt'. Qd vinū ī sāgui
nē vtit'. vt aīa nr̄a q ī sāguīe ē p hoc
vivificatur D Cū spēs panis et vini
videat' quō caro et sāguis pdimt. M.
Cū vere sit illud qd' maria genuit.
qd ī cruce pependit. qd celos penetravit.
ideo spēs panis et vini remāsit. ne
si tu pur ū vt vē ē sāguīez de latere
stillātē cerneres. huc labijs attingē
abhorrerēs. et ut maius meritū habēs
qui nō visu s' itellcm̄ cēneres D que
salus ē in h' M. Sūma. Sicut ei esca
ī carnē cōmedētis vtit'. ita quisqz fi
delis p cōmestionē h' cibi ī corpus xi
cōvtitur. ¶ De sacerdotibus. D.
uā mercedē habebūt sa
cerdotes q hoc digne trac
tant. M. Duplici corona remune
rabūt. vna corona qr h' cū venera
tiōe tractāt. alia q se ad h' dignus
mōibz cōptāt coronabūt. D.
Quid de hijs sentis q hoc īdigne
et cōtra canonū īstituta agūt. M
Qui cōtra ius fasqz publice ī for
nicatiōe vitā ducūt vl' cemas vl'
ordines emūt et pravo exēplo
ppl'm cōoccidūt et hec oīa teme de

fendūt. hij tales sūt dn̄i traditores
sic et crucifixores D Proba M. Qua
causa debet missā celebrare. D. Dei
causa solus et sue salutis et totius
ecclie M Sz ipi lucri causa celebrat
vt videlicet ab hoībus honoretur
et tpalibus rebus ditetur. Cum igitur
misteriū passiois xpi p favore huā
no et p tpali lucro vendūt. qd agūt
qz dnm̄ vendūt. Cū vero sordidis
maibz et polluta cōsciā illū trac
tāc psumūt ī cuius cōspcū nec celi
mūdi sūt. qd aliud faciūt qz dnm̄
crucifigūt. D Potest ex eis ppls
culpā trahere. M. Cū filij heli dn̄i
polluerūt sacrificiū totus pene ppls
cū eis subijt īteritū Vn ptz qz ista
cecus qñ sit cecos ducit foveā sequūt
ymo cōmmendo eos cōtaminat et cu
eisdē etiā penis pticipat. D Qd si
īsciij eis cōmunicaverint. M. Cum tangit
picē inqnabit ab ea. et ideo q eis
cōicāt qm̄vis īscij tn̄ ab eis cōtami
nāt. q si resipuerit error eis nō
nocebit D Conficiant corpus dn̄i
tales M Quamvis dāpnatissimi
sint tn̄ p vba q recitāt fit corpus
dn̄i. nō ei ipi sed xpus cōsecrat et
dn̄i. nō ei ipi sed xpus cōsecrat. Vn
p inimicos salutē filijs opat'. et ab
et a pessimus nō peiorat' et ab
optimis nō melioratur. sicut so

lis radius a ceno cloace nō sordidāᶻ
ner a sanario splendificatᶻ D Cū
g bonū sit qd p eos ɔficitᶻ et acci
pietibz nō ab eis s a xpo deic̄tur.
bonū accipieti i pniciē vtitᶻ Cū
bonū accipieti solū nō p dest p mo
etiā obest. si ɔtra int dictū hᵒ ab
eo accipit a qᵒ nō dz D Proba as
In padiso nullū pomū fuit malū
cū fecit de9 oia valde bona s hō
bonū sibi i malū vertit: cū hᵒ a
serpēte p mo a dyabolo sua spō
te suscipē nō spreuit D Si quis
ē posit9 i mortis piculo nō mu
niend9 ē ab hoc viatico. as Si qs
zelo iustitie ab eis cōmunioēz ac
cipē renueit et se p os sacerdotū
i vnitate ecclie cotidie cōmunicarē
nō dubitaueit. huic credo hac fi
de saluāi si obieit. Si qs eorū
opa execrās et bonū xpi vene
rans simpliciter ab eis cōmunicat
et huic credo hac fide saluāi qz et
ioseph corp9 ihū a pilato accep
D Pnt deū placarē pplo. as p mo
magis offendūt. Suo eni igressu
loca sācta ɔtaminat. vestes sacer
do dicatas suo tactu ɔmaculant
Hos abhorret āgelorū ɔuēt9. hos
fugit ipe de9 ut dᶻ Pronotauerūt
eū filij sui imo nō filij i sordibz
Ideo abscōdā faciē meā ab eis di

cit dns filios xpt sacerdotū dix. nō
filios xpt sordes subuxit Horū
sacrificiū nō suscipit de9 s abhomi
natᶻ ut dᶻ sacrificiū vrm odit aīa
mea dicit dns: qz panē pollutū
obtulistis in Corp9 dni cū pollui
neqat. qntū i ipis ē polluūt. cū
i discrete velut aliū panē sumūt
Oratio eorū nō suscipi. s fiet i pctm
qz nō exaudiet dns Bndictio eorū
i maledictioēz ɔutitᶻ ut dᶻ couta
bndictioēz vrām i maledictioēz
ait dns D Sumūt hȳ corp9 dni
as Soli filij di accipiūt corp9 xpi
q xpo sūt icorporati et deū visu
ri Hyat qi x nō manet qm̄uis vi
deant ad os porrigē nō tn̄ sumūt
corp9 xpi s iudiciū sibi mādūcāt
et bibūt: corp9 at x p man9 āgelorū
i celū defertur Carbo vero a demoē
eis i os proicitᶻ vt typan9 testatᶻ
Et qz hᵒ sumūt vinū illud vtitᶻ eis
i fel draconū et i venenū isanabile
aspidū D Non accepit iudas id
qd petr9 as Nequaqm qz petrus dnz
dilexit io acceptū sacramētū eum
dno cōiuxit. iudas vero qz dnm o
diuit. speciē qdē panis accepit sed
vt9 sacramēti i xpo n masit Ideo
post buccellā mox dyabol9 i eū in
troiuit. qm̄uis iude nō corp9 s buc
cellā tm̄ itincta. nō ɔsecratā dedit

D. Est eis obediendu̅. M. Ubi bonu̅
p̄cipiu̅t no̅ eis s̄z dn̄o ē obediendu̅. di
cu̅t ei et no̅ faciu̅t. Ubi malu̅ ip̄e-
rat ɔtempne̅di su̅t. q2 obedie̅ oz deo
magis q̄ ho̅ib9. D. Pu̅t solue̅
vel ligare̅. M. Si ab ecc̄ia publico
iudicio sep̄ati no̅ su̅t. q̄uis ipi for
titer ligati su̅t vtriusq̄ pu̅t q2 no̅
ipi s̄z xp̄s p̄ eoꝝ officiu̅ ligat et
soluit. Si aūt iudicio ecc̄ie fuerit
exclusi sep̄andi su̅t vt ethnici.
Qua̅ diu iudas cu̅ ap̄lis fuit vt
amicus app̄uit vt alii ap̄li p̄dica
uit baptizauit et signa fecit. Postq̄
ab eis recessit vt publicus hostis
apparuit. Ita isti q̄ diu su̅t i co̅io-
ne ecc̄ie oi̅a sac̄me̅ta p̄ eos facta cer
rata. Si exclusi fuerit q̄cu̅q̄ egē
rit erūt irrita. q2 ipi su̅t lup̄i ra
paces. a xp̄ianis oi̅b9 fugie̅di su̅t vt dr̄
Exite de medio eoꝝ p̄p̄le me9. ne
p̄ticipes sitis tormētis eoꝝ. D.
Nu̅q̄d pt hō sua p̄p̄t eos relinque̅.
M. Ista sep̄atio corp̄aliter no̅ pt
fieri nec dz. q2 si boni a malis se
parant. ia̅ nēo ad bonu̅ p̄ eos ɔu̅tit.
In q̄busda̅ tn̄ su̅t vitandi p̄cipue
i co̅iuio et i seruitio di̅ vt dr̄ Nec
cu̅ hmōi sumē cibu̅. fugie̅di su̅t
me̅te et volu̅tate ne ɔsentiatur
opibz eoꝝ. D. Qualiter fit co̅sen
sus ad eoꝝ actꝯ. M. Si illoꝝ ma-

le dicta vel male facta laudat̄ et ad
p̄petra̅da flagicia ɔsilio vl̄ pecu
nia auxiliat̄. ideo no̅ solu̅ q̄ fa
ciu̅t s̄z et q̄ ɔsentiu̅t facie̅tibz dig
ni su̅t morte. Ita q2 q̄uis mali
qua̅ diu ab ecc̄ia publice no̅ su̅t
segregati no̅ su̅t deuitandi. n̄ sibi
oi̅s i̅uice̅. et p̄lati et subditi ita
i malo ɔsentiat vt nullus eoꝝ p̄ua
ritate̅ arguat. tu̅c oi̅no su̅t fugi
endi. q2 tu̅c su̅t causa ruine p̄p̄li.
D. Debet mali v̄ba di̅ dicere. M. Si
sciu̅t no̅ su̅t eis dice̅da. q2 p̄ditor
proditor ē q̄ eis cu̅ sint hostes re
serat secreta di̅. Vn̄ dr̄ Nolite sa̅c
ta̅ canib9 nec mittatis margā
ritas porcis ne conculcet et irride
a̅t. Ubi nesciu̅t p̄p̄t electos q̄ īt
eos latent ɔuteu̅dos. su̅t sermo
nes di̅ p̄ferendi. sicut et dn̄s
no̅ cessauit petro et aliis saluādi
v̄ba salutis ministrare̅. q̄uis sciret
iuda̅ et phariseos inde scandaliza̅
dos aucari. D. Debet tollerari
M. Mali
cu̅ xp̄s tollerauit iuda̅. M. Mali
i ecc̄ia su̅t tolleradi et no̅ imuta̅
di quoadusq̄ ille cu̅ ve̅tilabro
veniat. q̄ grana de palea excuti
at et zizaniis igni traditis tri
ticu̅ in horrea recondat. D. Isla
Segregati ab oi̅ malo tollocat
te deꝰ boni ingr̄ i celesti regno. P.

Incipit dialogus secundus de pec
cati enormitate et bonis saluandis

Anima mea exultat i dno
qd deterso ignorantie nu
bilo tanto p te illustrata sum sole radio
Queso itaqz deus eme ut liceat m
adhuc aliq inquirere M Querere q
bus et audies q cupis D Dicitur
malu nichil ee. et si nichil e. val
de mirum videtur cur deus agelos vel
hoies dapnet cu nichil faciat. Si
at aliqd e videtur a deo ee cu oia sint
ex ipo. et sequitur q deus auctor sit
mali et iniuste eos q h faciunt dap
net M A deo nempe sunt oia et oia
fecit bona valde. et io malu pbatur
nichil p sbam ee: oia at q fecit deus
subsistunt. oia vero sba bo e Sed
malu no hz sbam igitur malu ni
chil e. D at malu dr nichil e ali
ud q ubi no e bonum sicut cecitas ubi
no e visus. a tenebre ubi no e lux cu
tenebre et cecitas no sunt sbe Tria
sunt. creatura natura factura.
Creatura ut elementa. natura ut ex eis
nascentia. factura q agelus vel ho pa
titur aut facit. faciunt pctm. paciuntur
penas pcti. hec deus no facit s fieri
pmisit ut dr Deus morte no fecit

Pctm at nichil e aliud q qd precep
tu e no facere. aut aliter q preceptu e
agere. sicut nec malu e aliqd n bo
no id e gaudio carere D Saltem
vocabulum habeat a deo tali mo hz
qui sit p illa sbam q fecit deus Iuste
vero dapnat eos. i. no dat eis gau
dium qd no faciunt vl aliter faciunt
q sit preceptu D Quibus e auctor
pcti M Ipse ho. incentor vero dyabo
lus D Est grave pctm e. a qui
minimum pctm fecit omissum gra
vius e toto mundo M Quicqd at mali
vl pcti agitur totum in laude dei v
titur. et io in oi creatura dei nichil
mali ee vl fieri pbatur D qd dicis.
Homicidium et adulterium no est
malum M Homicidium sepe bonum
pdicatur. ut occisio golie a dauid.
et holofernis a iudith: q tn
malum dr nisi pprio ipulsu ppetratur
Coniugium bonum creditur. s io ma
lum e adulterium q aliter fit q sit co
cessum que tn i laude dei vertuntur tu
ab eo iuste puniuntur Sicut enim ipa
tor e laudabilis. q milites suos
remunerat. ita e etiam laudabilis
pmo laudabilior q pdones et
latrones dapnat Ita utiqz sicut

de⁹ i saluatiõe iustoꝝ glorificat̄
sic ī pditiõe impioꝝ p oīa laudat̄

D. Ꝯ. De malis

[S]icut scriptū sit nichil odisti
eoꝝ q̄ fecisti quod d' deus
amaē bonos. et malos odio habē.
R. Cuncta diligit de⁹ q̄ creauit. s;
nō cuncta ī vno loco locauit. sicut
pictoꝝ oēs colores diligit. s; q̄sdā
p alys eligit. et vnūquēq; apto
loco ponit. ita de⁹ vnūquēq; sibi
conueniēti loco dispoīt. ideo d' di
ligē eos q̄s ī celesti palacio reci
pit. illos at odisse q̄s īfernali
carcē meretur. D. De libero ar
bitrio. De libe[ro] arbitrio

[Lib]erū arbitriū. R. In pīta
te hoīs ēē et velle et posse bonū
et malū. hoc ī padiso hō habuit
liberū. nūc vēo captiuū q; bo[nu]m
nō vult n̄ grā dī pueniat. nec pt n̄
eā ꝯsequat̄. D. Q[ui]d dicas de hys qui
sc̄lm reliquūt. r̄ligionis hītum
sumūt. trāsacto aliq̄ tp̄e exeūt.
et peiores q̄ pⁱus fuerūt fiūt.
Quidā vēo aliq̄ bō ītipiūt. pos
tea deserūt ad īīq̄tate redeūt. R.
De hys d' Simulatoꝛs et nulli di
puomāt irā dī. Sepe seruⁱ erra

te filiū ad p̄rem ptrahit. et ipē
ad op⁹ suū accedit. ita xp̄i elc̄os
ad deū ptrahūt. et ipi ad mala
studia redeūt. sic eāa timor
charitate ad regnū ducit. et
ipē nō ītroibit. sicut eāa dya
bolus seruit deo. ita mēbra ei⁹
seruiūt elc̄is. eāa tali mō. D.
Q[uo]mō seruit dyabol⁹ deo. R. Ca
glos⁹ p̄nceps despexit eē ī pa
latio. fcāt eī de⁹ laboriosū fa
latio. ... ut eo act⁹ totis
bru ī h' mūdo. ut eo act⁹ totis
viribꝫ seruiat. q̄ vacuē deo sim
pl'r deo nolebat. Vn̄ d' factā eū ī ser
uū sepitimū eī⁹ fabri camin⁹
ē afflictio et tribulaᵒ. folles sunt
teptatiōes. mallei et forcipes sī
tortoēs et psecutoēs. lime vel
serre sūt lingue maledictiū et
detrahēciū. Tali camino et hys
īstrumētis purgat ipē aurea
vasa celestis regis. h' sūt elc̄i in
q̄bꝫ renouat ymaginē dī. Rep
bos at q̄ ꝯt regē agūt. ipē tor
toꝝ ut hostis punit et tali mō ser
uit dyabol⁹ deo. D. qualit' seru
iūt mēbra ei⁹ elc̄is. R. Cū eos
trahūt ad regnū simulatoꝛ vl'
ipellūt a dūsitate. Simulatiōe

quidem eos trahunt. cum bona exterius si
mulant que interius non amant. tunc filii dei
adhuc in errore positi per eorum exempla bona
arripiunt que toto corde diligunt. et
cum illi bona deserunt que non amauerint
isti firmius incepto bono inhebunt. ut
olim cum mali angeli ceciderint. boni fir
mius steterunt Aduersitate autem eos
impellunt cum eis temporalia que plus iusto di
ligunt auferunt. et eis ne carnalia
desideria implere preualeant obsistunt
Unde dyabolus et mali non utiles immo
necessarii approbantur cum per eos electi ex
amati ad celestia deportantur. D.

V. De potencia malorum

ur mali hic diuiciis afflu
unt. potencia florent. sanita
te vigent. econtra iusti seu boni in
opia tabescunt. a malis iniuste opprimun
tur. debilitate marcescunt. M. Propter
electos mali hiis habundant ut hii des
piciant electi quibus florere eciam pessimos
vident. Diuiciis habundant. primo ut
mala que concupiscunt iusto dei iudicio
explere per pecuniam valeant. secundo si qua
bona fecerint. per hec remunerentur. Omnia
enim que agunt pro terrenis agunt. unde et
mercedem suam recipiunt Potencia
splendent. primo propter seipsos ut mala que
amant potenter expleant. secundo propter rep
robos ut eos in malis defendunt. tercio
propter electos ut eos castiget. et a malis
actibus defendat et emendet Sospita
te autem pollent. ne cum hominibus flagella
sentient. ut post eos grauior dolor
excruciet. De miseria iustorum

Omni autem ideo inopia oppres
sione languore afficiuntur.
ne in malis delectentur. aut si aliquid contra
deum egerit deleatur sic et per paciencia
coronentur D. Cur econtra quidam boni
hic diuiciis habundant. potencia sub
limantur. valitudine roborantur. mali
autem penuria oppressione infirmitate
laborant. M. Quibusdam electis diui
cie ideo conceduntur ut bona que amant rebus
implere valeant. et per hec eciam amonentur
si hec temporalia suauia. quanto magis
eterna videntur. Potencia sublimantur primo
propter seipsos ut bona que conceperunt mente
exercere possint. secundo propter electos ut
eis in bonis tutela sint. tercio propter
improbos. ut eos reprimant. ne tantum
quantum volunt noceant Sanitate so
lidantur. ne iusti de eorum egritudine
contristentur. sed de eorum salute letentur
Econtra quidam mali hic egestate
afflictione corporis suspirant ut per

hec discat quod amara sunt ad que pravis moribus festinat. De stipul

¶ De longa vita malorum

Quare quidam mali diu vivunt quidam vero boni cicius moriuntur. et econtra aliqui boni longam vitam ducunt. mali vero celerius moriuntur. M. Mali ideo diu vivere permittuntur ut electi per eos exerceantur et a viciis corrigantur. ipsi vero maiori supplicio torqueantur. Boni autem citius tolluntur ne diutius adversis atterantur. sed mansuris gaudiis inferantur. Econtra longa vita iustis datur. ut meritum illorum augeatur. cum plures per eorum exempla convertuntur. mali sanctum celerius ad tormenta rapiuntur. ut electos adhuc erratibus diucius cruciat et sic ab errore retrahat. D. Sunt felices quos adversis non tangunt. M. Immo infelicissimi sunt quibus permittit hic per omnia suaviter vivere. et omnia desideria sua pro libitu suo implere. si adversitate non tangunt. quia tali modo ut arida ligna ad ignem mittuntur. Et econtra sunt felicissimi quos hic a suis desideriis arcet. et multis asperitatibus exercet. quia tali modo ad regnum ut filii flagellati erudiuntur. ut dicitur. Deus flagellat omnem filium quem recipit.

¶ De reprobis.

Volo te scire quod reprobi quamvis corona regni portant omnium impotentes sunt et numquam sine supplicio erunt. Electi vero quamvis captivi. quamvis in carcere semper potentes sunt et numquam premio carebunt. D. Pro dei amore fac me hoc celerius scire. M. Reprobi impotentes sunt. quia per iusticia dei bonum nolunt et ideo nullo modo possunt. malum autem volunt et possunt. malum vero probatum est nichil esse. ideo constat eos nichil posse. Sine supplicio non sunt. quia seva conscientia cruciantur. Cotidie timore anxiantur ne capiantur. ne occidantur. ne res sue tollantur. Unde dicitur non est pax impiis dicit dominus. Econtra electi nimium potentes sunt. quia per gratiam dei et bonum volunt et poterunt. malum vero respuunt. premio non carent. quia sine timore manent. et future libertatis beatitudine gaudent. Unde dicitur. Iustus absque timore erit. Aliud vero te volo insinuare. quod malis nil boni contingat. bonis nichil mali eveniat. D. In dei nomine quod loqueris. Nonne mali hominis delectantur decore et commixtione mulierum iocundantur. preciosa veste gloriantur pecunia et magnis edificiis exal

tat. i econtra boni hic merorib3 icludut
ubeib3 tidut. fame et siti et alys
trucatib3 affligut. M Cu fortuna
mal' psp'a arriseit et eos copia de
suo cornu hys bonis q enumerasti
rpleuerit. tut assimulat' pisci q mor
des hamu gratulat'. s3 h' tripudio
de aq tract' ncat'. a illi cui poculu
mellis pbet'. et p' in fine amaru
mae epotare coget'. Na pro epulis
replent' ut ille dicit absintheo a
maritudis. pro mulier amore sul
phureo fetore. Pro vestiu nitore i
duet' cofusioe. pro pecunia et edifi
cijs hereditabut vermes i iferna li
b3 antris Vn d'. Ducut i bonis di
es suos et i pucto ad iferna descen
dut. Porro boni q's asseris hmoi
icomodis affici. siles sut illi q
piper vel alia amara herba gus
tu plibat. ut vinu psuptu sapiat
suauig'. ita ipi p mereib3 rcipiet'
i eterna tabnacla. pro verbeib3 op
tinebut gaudiu et letitia. pro fa
me et siti. no esurient nec sitient aplis
p trucatib3 fugiet dolor et gemit'

a De platis. D.

bet plati maius meritu
apud deu. h M Ordo offitij a digni
tas potestatis nichil cfert hoi ap
deu si desit meritu. Porro q i eccl'si
asticis psut ut epi et psbiteri. si v
bo et exeplo bn psut. tot pmia pre
alys habebut qt aie p eos salue
fiut. ut d'. Sup oia bo sua cstituet
eu. Si at subditis vbu salutis sub
trahut. et eos i fouea mortis p p
na exepla ducut. tot penas pre
alys hereditabut. qt aie p eoz exe
pla perierut. l' qt saluae p dicu
do neglexerut. ut d'. Cui pl's comit
tit' pl's ab eo exigit'. Et iteru Po
tetes potetr tormeta pacientur
Qui at i scl'arib' plati sut ut re
ges et iudices si iuste iudicat et
subiectos clemet' tractat'. maiore
gra3 p alys a iusto iudice deo cse
quet'. q2 q bn iustrat. bonu gdu
sibi acqrat. Si at iniuste et crude
liter ppl'm opprimut. atrociora sup
plicia p alys habebut. q2 durissim
iudiciu fiet hys q psut. et iudiciu
si mia erit ei q no fecit miam

u De electis. D.

elti no sint de mudo tuc
tu reprobis paciut' adu'sa mudi.
M Quia mal' comuniat. io tu
ipis aspa tollerat'. q2 vio mudia.

libz se pcurrctut. et io a mudi i for
tunijs affligut. De ipote diuina
u de9 sit op8 ut d oia
q cuq3 voluit fcat et itez
Sub est t posse ome qd volueis.
Cur d de deo. q q da no possit vt
mētiri. et pteritu no facē quin sit
pteritu. M. Cui h de d d. no ipote
s suma oipote pdicat. qd sez oiy
creatia neqat eu ad h flecte vt
velit statutu suu imutaē. D.
V. De prouidentia dei
uid ē prouidētia di. M
Ea cognitio q oia psci
uit futura. ymo ispexit vt pn
tia. D. Si de9 cuncta futura psciuit
et ea ita vētura p pphetas pdixit
et no possit i sua puidētia falli
et celu et tra pus trāseat. q v
di possint imutari. videt q ex ne
cessitate cūcta euenerit. q vnq
cotigerut vl adhuc vētura sut
M. Due necessitates sut. vna
nal vt sole i oriente oriri vl die
nocte seq. et altera volutaria: vt aliq
ambulaē vl sedē. Que de9 vult vt fi
at vt celu et tra icutabile ē no eue
nire. s p oia neē ē ita otige que at
tn fieri pmittit vt hoies p liberu ar
bitriu bonu et malu facē no est
necē euenie. Oia q futura hoies fac
turi erat de9 futura psciuit. et per
pphas fienda pdixit. no tn sua p
scientia aliq necitate eis itulit vt
fierēt s pot9 in ipi necitati itule
rut cu sua volutatē explerent
V. De casu. Discipulus
cidit aliqd casu. M. Ni
Nichil omo. sed oia dei
ordinatioe. D. Quo tu alique etiā
vl edificia cū bonoz fortuito ig
ne incēdere qi casu cōcremat. M.
Casus nichil ē. Scptu ē at nichil
fit i tra si causa. Vn ptz q nulla
etiā vl aliq causa eciā i mūdo nec
conburit nec destruit n pus abiudi
cet a deo. Contigit at h tribz de caus
Pmo si ecclie edes p iuste acqsita co
structe fiat. scdo si ihitates eas p
imundicias coiqnat. tercio si eas
hoies pl9 etia diligat. Sz n minu
pec9 moit vl ifirmat n di nutu
iudicet. D. Cu mors et egritudo
sint pene pcti. cur h pectora paci
ut. cu p discretioez peccaē nesciant
M. Per ea ho puit tu eoz dolore
vl morte i aio torquet. D. Hoc pt
ē de domesticis. qd dicis de agrest

tibz. M) Quod ea egritudine vexa
t euenit eis a corrupto aere. vl' ab
alijs rebus. q ob pctm hois i contraia
mutat /

De pdestinatione dei D

uid e pdestinatio dei M)
Ea ordinatio q an cre
atu sclm. quosda ad suu regnu por
dinauit de qbz nullus perire possit et
oms saluai nece e D Si nullus sal
uai possit n pdestinati ad qd alij
sut creati vl' i quo sut rei q pereut.
M) Quomodo pdestinati faciat pire
nequt. qz oia cooperat ill' i bonu
eciā ipa pcta. Illa post grauiora pec
catora humiliores reut et de sua sal
uatione vberiores laudes deo referet
Reprobi at pp electos sut creati vt
p eos vtutibz exerceat et ab eis
corrigat et eoz collatione glosiores
appareat et cu eos i tormentis vide
rit de sua euasione aplius gaudeat
Qui eciā iuste pp sepos pereut cu
malu sua spote eligut et diligut
et vellet sn fine viue vt posset sn
fine peccare D Quare pmittit deus
electos peccare. M) Vt pate faciat ieis
diuitias mie sue D Saluat pdes
tinati si no laborat. M) Pdestina
c talet istituta vt pcibz vl' laboibz

optineat vt d' Per multas tribulationes
oz nos itrare i regnu dei. puul at p
mortis acerbitate. prouectis at eta
te dat pdestinaco p laborum exercita
tionez: qa vero sciptu e In domo pris
mei masiones multe sut. vnusqsq
obtinebit masioez scdm pprin laboe.
ita. prout qs laborauerit plus dig
niore. q minus iferiore possidebit
Nullus ei plus laborare poterit. qm cu
diuina gra adiuuerit. nec aliam
masioez qs habitu' erit qm ea q
an mudi exordiu pdestinatus fuit
Quia no volentis nez currentis. s
dei miserentis e Ita nullus reprobo
quicq plus facere preualet. qm diuina
censura pmittit. nec alia pena
hebit. qm cu diuinu iudiciu an mu
du scdm suu meritu habituru pfiniut.
vt d' de esau et iacob. anq bonu
et malu faceret. d' Esau odio ha
bui. iacob at dilexi D Sicut illi vi
dent rei q multa de deo audierut et
obsequi noluerut. ita videt inoxij.
q nuq aliqd de deo audierut et ideo
no fecerut M) Hoies sut ita creati
vt nalit p dilexioez primu seruiat
creatori. p illud Quod t' no vis fi
eri alijs ne feceris Nullus vult pati

8

furtu adulteriu homicidiu. no fa
ciat ulli. Cu h° hoies i prio spmit
deo q e dilectio dei ?diuit. Quam
nullus i orbe sit agulus ubi no sit no
tus deus cu mercatus gra vl alteius rei
i illas et i illas tras ubi deus colit.
mixti hoies erant et qui ibi de deo au
dierunt domi referat et io sut
inexcusabiles. No put excusai q
deu ignorat et bona. et io faciant
mala ut. Qui ignorat ignorabi
q ei deu i fide et ope ignorat ut ge
tes. hos deus ut hostes suos dap
nat. q at p fide deu noverut. s
volutate eius simpliciter ut rustici
ignorat. si dapnat no graviter dap
nat ut d. Servus nesciens volutate
dni sui et no faciens vapulabit
plagis paucis. Qui at p igena
n scire put. s p malicia scire dis
simulat ut clerici. durius puniunt
ut d. Qui scit et no facit plagis
vapulabit multis. q vero bo audire
noluit et q debet facere discere cotep
nut. duplici aiadusioe subiace
bunt. P° p ?tumacia qz scienter pec
cant. 2° p ?teptu q bonu discere re
cusat ut d. Revelabunt celi iniqta
te eorum et tra adus eos ?surget

i die iudicii dni. q dixerunt dno rece
de a nobis. sciam viaru tuaru no
lumus / De aiabus

ut aie ab uno create q
creant cotidie ut. Deus oia sil et se
mel fecit p materiam ut d. q fecit
q futura sut. postmodu at universa
p spem distinxit. Aie igr ab uno
sut create i invisibili materia. for
mant at cotidie p spem et mittunt
i corporu effigie ut d. Pr meus usq
mo operat et ego operor. Et alibi
Qui finxit singulatim corda eorum i. aias
D. Cu deus sume bonus et sume scus
no n bonas et scas aias creat. et
ipe ppt obiam eius corpa iterent oi
amiratioe et oi stupore e mirandu
cur erant i infernu. si illud cor
pusculu mox fuerit mortuu ut
Deus a quo ois bonitas et ois sanctitas
no n scas creat aias et ipe naliter
desiderat corpus iterne. et nos naliter
cupimus vivere. Verum cu iuerit
illud imundu et pollutu vasculu
tanta aviditate illud aplectitur ut
plus diligat corpus quam deu. Iustu igr
e ut cu ipe sordidu vas plus amare
cere quo claudit amori di ppo
nat. eius deus a suo cosorcio exclu

dat D Sicut aliqd aie i corpibz ifanciu M Legit de sco iohe q aia ei9 adhuc i mre. xpm sense rit adesse V n pz aias q'rudã p uulor scia no carê. s p debilita te corpusculi no pnt exercê D Cur bonus corp9 imũdu de xpia no hoie natu M Qua de imũdo scie sapit vt d' Quis pt facê mũdu de imũdo coceptũ sie. Et alibi In iniqtatibz cocept9 sũ D Cu tot9 hõ i baptismate emũ det et coniugiu bonu p dicit. quo ei9 semie imũdu d' M hõ i bab tismate iceiis et exteri9 sci ficat s vi'i sũ p carnis cõcupiscetia coiqnã sed i fatibz ĩi illa comixtio neqat fieri sn delectatioe carnali. et ille ifans no possit rpugnaê pnti bz. utputa adhuc iformat9. q mo e ipe imũd9. aut culpe aut pene inoxi9 M. Crimẽ h9 pol lutiois p pntes descẽdẽs tras fũdit qi hẽ ditario iure i gnati one prolis. et io tenet obnoxy culpe adẽ. i q omis peccauerut et i q omis mortui sut D Si oes mortui i adã quo nascut' viui M Sicut si qs ad aliq fenestra se demõstret et statĩ r'utat. sic hõ nasces qi se demõstrat i mũ do. et mox i morte r'utit D Si pcta i baptismo relaxãt. cur bap tisant q de eis nascut M Si ali qua pasta veneno fuerit corrup ta. omis panes ex ea cõfecti sut mortiferi Sic adã fuit massa corrupta. et io oẽs ex eo nati sut corrupti. et io mor te digni ni fuerit i morte rẽdep toris viuificati p baptismum Sicut q pntes pro scipis sut i baptismate emũdati. ita fi lios oportet pro scipis p mor te xpi i baptismo renouari vt d' Omis i xo viuificabut D Cur no pmittit de9 qsda nasci vt baptisent. aut natos pus morte subtrahit q rege neret M Iudicia di abysso mul ta io occulta Quamis causa i hys elucear. cu natu sit q pp electos fiat vt videlicz cu iustos tã i meitos et pene sn pcto viderit i pena. et se p9 mlta fa cinora tã i debitos i gla viei9 iubilãtes deo grates referunt

tinꝰ grã tñ meritis penas eua
serũt //. De pena puuloꝝ D
ua penã hñt puuli
M Tenebras tm̃ D
Nocet aliqd ĩfãtibꝫ q de illicito
cõiugio scꝫ de adulterio vl' cog
natis vl' mõchis l' monialibꝫ
nascũtᶻ M Nichil omo si fue
rit baptisma ↄsecuti. sic nec
tritico nocꝫ si furatũ p furẽ fu
erit seminatũ D Nocet pctã pn
tũ filys vl' filioꝝ pntibꝫ M
Scptũ ẽ Pr̃ nõ portabit ĩiqta
tẽ fily. et filiꝰ nõ portabit ĩiq
tatẽ prĩs. si fily pntibꝫ nõ cõ
senserit ĩ mal'. aut pntes fi
lios ab hys phibẽ nõ potuerit
nichil nocebũt pctã altutꝝ
altutris. sicut nec Josie nocuit
q prauũ prẽm hũit. et rursũ
nõ obfuit q neqᵃ filiũ genuit
Si ãt pntes filys. l' fily pntibꝫ
ↄsensũ pbuerit ĩ mal'. mali
sũt cũ ipis. etiã nõ pro illoꝝ s
pro suis mal' dãpnabũt

De illicito cõiugio
st graue pctm̃ cõ
ducẽ cognatã M Scdm naturaz
nullũ. scdm ecc̃ie statutũ mag

nũ D Quo hoc pbas M Nullũ
fuit pctm̃ ↄmedẽ pomũ. s ↄtra di
pceptũ ↄmedẽ fuit maxim̃ D Qua
re tũc olim sci pres suas cõ duxe
rũt cõsãguineas M Charitas apud
illos nõ extẽdit se aliꝰ q̃ ad ami
cos ut dr̃ diliges amicũ et odio
habebis inimicũ Debuerũt ḡ cog
natoꝝ filias ducẽ qbꝫ posset amo
rẽ impẽdẽ Apud nos extẽdit se cha
ritas etiã ad inimicos. ut dr̃ dilig
te inimicos vr̃os. qꝛ igr̃ ipẽ sãguis
cogit nos cognatos diligẽ statuit
ecc̃a p spm̃ scm̃ alioꝝ filias ducẽ
vt vxor int' nos et extraneos sit
dilc̃ois vinculũ quo charitas se dila
tet p oẽ genꝰ humanũ D Quo pro
bas nõ ẽẽ pctm̃ cognatã ducẽ M
Licet duobꝫ fr̃ibꝫ duas sorores ducẽ
D licet M Soror vxoris mee sit
mea cognata p eiꝰ sãguinẽ. Rur
sꝰ meꝰ fr̃ cognatꝰ efficitᶻ vxoris
mee p meũ sãguinẽ D Si igᶻ s'm
naᶻ ẽ pctm̃. cur ↄducit meꝰ frater
meã et suã cognatã M Igᶻ s'm naᶻ
nõ ẽ pctm̃. s'm int' dictũ graue est
piculũ D Nõ possũ intelligẽ quo
sit illicitũ cõmatres vl' filiolas du
cẽ M Hoc sicut supiꝰ dixi s'm naᶻ

no e petm9 s'm sacrmetu Sic vx
or tua e filij tui mr i carnali gna
tioe. sic illa q eu suscepit de fonte
fit eig comr i spuali regnatioe. et
ita fit comr soror vxoris tue. et fi
liola tua soror tue filie Scdt si tu
alteig filia leuaueris. corpe .i. fi
liu pris eris. et noliq ulli duas
sorores. aut mulieri duos fres acci
pe lege p sacrmetu tale ꝯiugiu peri
tis e illicitu ꝯ P qd sacrmetu m
P carnale conubiu signt xpi et
ecce conugiu Sic ei vir mulieri
conuctg vnu cu ea efficit' ita ecca
p ꝯmixtioez corpis x' vnu cu ipo
et ipe p huana nae assuptioez
vnu cu ea ꝯ vt ꝯ vt scribit' erut
duo i carne vna Ego at dico i x°
et eccia. sic g° huana na a x° erat
aliena qz sibi coniuxit Ita debet
fcia ee ex alia parentela. qz vir
i matrimonio ducat ꝯ Ced dice
de comribz et filiabg m Comres
et filiole io nob i copula itdicu'.
qz nob spualit i sacrmeto coniicte
no sunt. et idignu iudicat' vt de
spuali ad carnale descedat ꝯ li
cet plus qz vna vxore duce m
Sicut xpo no n' vni mulieri asso
ciat. vn p mu prcs nuptias repe
tisse no legut. qz at int' xpianos
vna mortua alia ducat' no e diui
nu iussu. s apliru pmissu ob ico
tinetie medicamentu ne i fornica
tiois prolabat' abissu P Dorro qd
repetit fornicatioi ascribit'
P Rla mea gratulac qz oia q de
sideasti cotigit te audie Epa nuc
nobilis doctor pocula spus sci t
habude ifusa cosceruis largiter
eructa. et qz m ia de platis dixis
ti. de reliquis ecce mistris quid
sentias isinua. m De sacdotibz
Rimo igi' sacdotes si bn
vixerit exeplo. sut lux
mudi. Si recte docuerit vbo. sut
sal tre Reliq vero mistri fenestre
sut i domo dni. p q°s lume scie
splendet. hijs q sut i tenebris ignora
tie. si bn vixerit et no docuerint
sut carbones ignis q ardet et no
lucet Si bn docuerit et male vix
erit. sut sic ardes cadela q alijs
lucet. et sibimet cera liquescete
defiat. vel capana de q alijs dul
cis sonus reddit'. et ipa assiduo
pulsu atteritur Si at nec bn viuit
nec docet sut fumg q p igne ob

fuscat. et acie oc'loꝝ reuarbubrat et de hys d' Stelle no luxerut io de celo ceciderut. Dis De abrenunciatoribus

dicis de mudi cotep toribus scz monachis l' alys religiosis M Si ppositu suu bn bivuedo iplenerit. cu dno iudices erut Sin aut miseabilio ceo sut oibz hoib9. q2 no hnt sclm net deu de hys d' descedut i isernu viuetes q2 sciet es

De militibus Discipulus

uid sentis de militib9 M Paru boni. de pda ei viuut. de rapina se vestiut In possessioes emut inde bnficia redimut. de hys d' defecerut i vanitate dies eoꝝ et io ira dei ascedit sup eos. Disci

De marcatoribus

ua spem hnt mercatores M Pua. Nam fraudibz pury8 lucris oe pene qd hnt acqrut D Nonne sacra loca frequet' visitat. libet' deo sacrifiant. elcosinas mltas dat M Hec oia faciut io vt deg res suas eis augeat et habitas custodiat. et p hec recipiut mercede sua de hys d' cu confidut i mltitudie diuitiaꝝ suaꝝ. ut oues i iferno ponet' mors depascet eos

De artificibus Discipulus

uid vary artifices M

Pene oms peut. Na q'quid faciut. cu maxia fraude faciut. de hys d' No sut tenebre et no vmbra mortis vt absco dat' ibi q opant' iniqtate

De ioculatoribus

abet spem ioculatores

M Nulla. Tota naq; itecioe sut ministri sathane. De hys d' deu no cognouerut io deg sprevit eos et dns subsanab' eos. q2 derisores deridet' Discipulus

uid dicis penitetib9

de publicis penitetib9

M Noli dice penitetibz s; deu irridetib9. deu eteni irridet. si ipos recipiut. q letat' cu malefecerit. et exultat i reb2 pessimis. Cu hoies occiderit cantat. cu adulteraverit exultat. cu periurat aut sacilegiu ppetrat cachinnat. i pnia cstituti diusa fercula qrut varys poculis iebriati gestiut et oib9 delicys pl9 q alij diffluut. De

hys d². Dabit dns i carne eoz vermē
et igne i extīguibile ¶ De fatuis
uid de fatuis q) Int pueros
deputat² Melius ei fuerit
nescuit et ideo saluat² ¶ De agricol
uid de agricolis q) Ex
magna pte saluat². qz si
viuūt. et plim di suo sudore pascūt
vt d² labores manuū suaz q ma
ducat bu sut D ¶ De puulis
uid de puulis q) Ctrat
no loquētes vt sut trīe
nes dūtaxat baptisma əsecuti
saluat² vt d² Talm ē ei reg^m celoz
Qui vero quinquenes et sup. q̄da
pēut q̄da saluat² D Vt videt pau
ci sut q saluat² Arta ē via que
ducit ad vitā et pauci ābulat p
eā. tamē vt columba pura g̃na
eligit. ita x^s electos suos de oib⁹
gñibz latētes colligit. q̄ etiā q̄sdā
de gñe latronū assumit Nouit
ei q sut ei⁹. pro qbz ipe etiā sāguinē
fudit ¶ De impijs discal⁹
u scptū sit xps p ipijs
mortu⁹ ē. et gra dei p oī
b⁹ gstauit morte psiut mors ei⁹
ipijs q) xps pro solis elcīs mor
tu⁹ ē. q tūc erat ipij qz i ifidelitate

positi. pro oibz at d^t. s. de oibz ge
tibz et de oibz linguis et no solū illi⁹
tpis s̄ pro oibz futuris et p hys q
erat i iferni claustris Vt d² No su
missus n ad oues q pierut dom⁹ isrl
Dom⁹ isrl ē regnū deu videtiū .i.
āgeloz. oues q pierut sut elcī qs
veit xps sua morte redimē vt d²
aīaz meā pono p ouibz meis. pro
suis dixit no p illis de q̄bz dixit vos
no estis de ouibz meis Iterū Pro
hys rogo no p mūdo De hys d²
hic ē sāguis q pro mltis effūdet²
no dixit p oibz Nichil retulit re
probis mors xpi n iustā dapna
tioez. et tali mō etiā p ipijs mortu⁹
ē. Oms ei iiqui ab īicio mūdi co
seserut i morte xpi Vn d² Veni
et h oia sr gnatioez istā s. maloz
D Cū xps sit ipa mīa et miscati
ones ei⁹ sup oia opa ei⁹ Cur no
veit vocāe iustos s̄ pcores cur
no ē misert⁹ eoz q) xps miors
ē sup eos q se cognoscut miseros
Impij putat se iustos. io no vocat
eos dns. vt d² No misereris oib⁹
q opant iiqtatē. et cū ipe sit ipa
iusticia. si supra mēbra dyaboli
flectet² mīa et iusti⁹. Ergo mi

stis est misericordia. et ipsius iusticia Porro miserationes eius super omnia opera eius. quia solem suum facit oriri super iustos et iniustos et pluit super eos et pascit eos / De

ossunt aliquibus signis bonorum signis itinosi bonum et mali M Primi Justi quia sibi bene conscii et de futura spe certi. sunt vultu hilares. oculi eorum quadam gravitate. incessu modesti de habundantia cordis. dulces in verbis Mali autem de prava conscientia et cordis amaritudine sunt vultu nebulosi. verbis et factis instabiles. risu inmoderati. tristicia mordaces. in ingressu intemperati. scilicet modo tardi modo festini. venenum quod de corde gerunt. nunc amaris. nunc impuris dictis fundunt

D Si peccata in morte xpi sunt remissa cur baptizamur M Peccata per mortem xpi relaxantur. si in fide xpi baptisamur

E de venialibus. D Quot modis relaxantur peccata M Septem D Quibus M Primo per baptismum. 2o per martirium. 3o per confessionem et penitenciam. ut dicitur Confitebor iniusticiam meam et tu remisisti impietatem meam. 4o per lachrimas ut dicitur Beati qui lugent etc. 5to per eleosinam ut dicitur Sicut aqua extinguit ignem. ita eleosina extinguit peccatum Sexto per indulgentiam in nos peccantibus ut dicitur Si remiseritis hominibus et pater meus remittet vobis 7o per charitatis opera ut dicitur Charitas operit multitudinem peccatorum / De confessione

Quid valet confessio M Quantum baptismus. Sicut enim in baptismate originalia. ita in confessione actualia peccata remittuntur D Est etiam iudicium M Duo sunt iudicia dei. unum hic per confessionem. aliud in illo die per examinationem In quo ipse iudex deus. dyabolus accusator. homo reus erit In isto vero sacerdos xpi vicarius iudex homo accusator. et reus pena est confessio Cui hic iudicatur non ibi accusatur ut dicitur Non iudicat deus bis in idipsum Et alibi Si nos iudicaremus non utique iudicaremur D Valet penitencia vel eleosina si non deseruntur peccata. Sicut omnia medicamenta non valent ad sanandum vulnus quamdiu ferrum fuerit infixum nisi ferrum extrahatur. ita omnia beneficia non proderunt nisi peccatum relinquatur. quia facit peccatum servus est peccati. et nemo potest alienum servum facere liberum D Proderit beneficium malis M Prosunt omnibus quia fecerunt bonis. recipiunt homines retributionem sive in hac vita sive in futura

In hac vita ut d(icitur) de divite Recepisti bona in vita tua In futura ut d(icitur) Centuplum accipietis Ita contra de omnibus quod scit homo punietur quia in hoc seculo quia in futuro ut d(icitur) Ante dei vultum nichil umquam manet inultum Igitur aut ipse homo punit penitendo aut deus iudicat puniendo

V. De sacrificio discipulus

Cur concessit deus iudeis legalia sacrificia cum non auferret peccata M(agister) Ne ydolis immolarent quod ritum in egipto positi didicerat Ideo etiam tanto tempore circumduxit eos per heremum ut huiusmodi more obliviscerentur Et propter aliud Sicut iudaicus populus captiva figura fuit umbra christiani populi ita etiam debuit precedere umbra veri sacrificii ut in paschali agno vel vitula rufa vel hirco Postquam autem christus veritatis benedictionem dare venit qui legem dedit umbratitis hostiis finem imposuit et singulare sacrificium quod aufert peccata seipsum offerens instituit

[D.] De ydolis D(iscipulus)

Unde homines colerent non unum deum ab inicio. Unde cepit ydolorum cultura superstitio M(agister) Apud babel turris fundamentis gigantum exorta legitur Cuius altitudo lxiiii stadiorum fuisse fertur In qua primus assiriorum rex ninus nomine nephor qui et ninus regnavit Cum hely patri suo ymaginem faciens cunctos sibi subiugatos eam adorare imperavit Cuius per alii imitati charis suis quasi potentibus regibus mortuis ydola fecerunt quos vulgus colere ceperunt ut cretenses suo regi iovi. et athenienses cecropi. latini lano vel iano. romani romulo Unde d(icitur) Timor primus duxit in orbe deos demones deorum formulas intrabant et populum per responsa seducentes ludificabant D(iscipulus) Ubi fuit babel M(agister) In loco ubi nunc est magna babilonia. quam de latere et bitumine construxit semirana regina uxor nini. ut laterus regni bitumine aque resisteret Cuius longitudinem per lx miliaria extendisse d(icitur) Muri vero latitudo centum cubitorum extendisse fertur In hac civitate ydolatria cepisse perhibetur In hac etiam antichristus nasci fertur ut d(icitur) De babilone coluber exibit. qui totum mundum devorabit

De peregrinationibus D(iscipulus).

Prodest iherosolimam petere aut alia sacra loca invisere M(agister) Melius est pecuniam cum qua ituri sunt in pauperes expendere Si qui autem amore christi accensi vel suorum peccatorum confessione fra

et pecunia de propria hereditate vel proprio
sudore acquisita fuerit. et se in itinere apud
congregationes sanctorum orationibus commendave
rit. de rebus suis ipsis et aliis paupe
ribus impertierit laudandi sunt. quia hele
na atque eudoxia laudantur quia hoc fecerunt
Si qui vero pro curiositate vel laude ad
sacra loca discurrunt. hi mercedem re
ceperunt quia amena loca atque decora edi
ficia viderunt vel laudem quam amaverunt
Si qui autem pro pecunia pro lucro aut pro fraude
aut pro rapina aut pro oppressione coacervata
peregerint. ita deo vel sanctis accepti erunt
sicut is qui filium coram patre immolat et
cruentis manibus ad eum veniat ¶ .De fi
ne. Cur deus non concessit homi .D.
homini ut sumpto cibo saltem per
septimanam posset carere illo M. Fames
est una de penis peccati. homo sic creatus erat
ut si vellet sine labore beatus viveret. post
quam autem recedit. non nisi per laborem redire potu
it. Ideo si famem vel frigus. et cetera incom
moda non sustinet laborare nol
let et semper extorris a regno maneret
Indidit ergo deus famem. ut hac necessitate
coactus laboraret. et ad cetera hac oc
casione redire queat. et hoc tamen de electis ac
cipe. nam reprobis omnia ad penam
sunt ¶ .De fine hominis .D.

Est homini vite terminus prestitutus
et si potest huc excedere vivendo
vel pervenire moriendo M. Unicuique presti
tutum est a deo quamdiu vivere debeat in hoc
seculo. ultra quem terminum non potest vivere homo
unum momentum ut dicitur Constituisti termi
nos eius qui preteriri non poterunt. potest
autem multis modis ante venire sive in ar
ma vel in bestiis ruendo. vel veneno
seu laqueo vitam extorquendo. aut flam
mis vel undis insiliendo Sicut mer
cenarius pluribus modis potest efficere ut
non solum mercedem perdat verum etiam
ante adventum temporis expellatur .D. Proba
M. Deus eduxit filios israel de egypto
ut daret eis terram promissionis. quam propter
peccatum non sunt adepti. sed antequam illuc
pervenirent sunt in deserto prostrati .D.
Peccat iudex si reos punit M.
Immo peccat si non punit Vin
dex enim est ire dei. ne in hoc ipsum constitutus
puniat .D. Peccant ministri qui iudi
cibus iussi dampnatis mortis suppli
cium inferunt M. Nequaquam sed potius la
vat manus in sanguine peccatorum
¶ .De reis punitis .D. Si hi
qui in criminibus fuerint depre
hensi et a iudicibus ad ecu
leum vel aliud supplicium dampnati et

i ipo mortis articulo penituerit
e spes aliq̄ de illis. M. Magna
Concedā ei p ipm supplicium pur
gāt̄ et vt latro i cruce saluāt̄
Concedā oronib⁹ scōꝝ de penis li
berat̄ ¶. De scīctia pueroꝝ. D
uc est causa q puei q̄q̄ me
li⁹ pnt disc̄e q̄ senes M. q̄z
adhuc i ipis ē noua aīa et ad vniūsa
curiosa In senib⁹ v͛o cotidiano visu
vel auditu ē sens⁹ obtus⁹ et p mltas
cogitatiōes attenuat̄ ¶. De archa testa
uo veit archa \| menti
testamenti M. Immineti
ih͛r͛lm excidio a babilonijs. Ieremias
ex pcepto dn̄i condidit eā i sepulchro
moysi. cū alijs pphis Hec tpe nouis
simo ab helia et enoch pferet̄ reue
lātē dn̄o ¶. De sacra scriptura
ntellexerūt pphete q̄ scrpse
rūt. M. Intellexerūt D
Quare tūc ita obscure et nō manifeste
sua scripta ediderunt M. Nō debuerunt
Semetipsi naz ē ɔstemē. pictoris v͛o
pige Patriarche itaz designatū cene
locū figuris foderūt. pphete fūdame
tū scriptis posuerūt. Apli parietes
pdicatiōibz exstruxerūt. illoꝝ seq̄ces
expositiōibz depinxerūt Hz et sac

scriptura nō ē nisi filijs dei scripta. q̄bz
mr̄ tēna p clauē dauid. apit oīa
clausa M. Nō filij at tm̄ foris videt
et nō itelligūt q̄z nec amat nec c̄dūt
¶. De āgelis hoīes custodietibz. D
abent hoīes custodes M.
Vnicuiq̄z gētī. vnicuiq̄z ci
uitati psūt āgeli q̄ iuxta leges mo
res iuste dispēsat et ordinat Vna
queq̄z etiā aīa cū i corp⁹ mittit̄ āgelo
ɔmittit̄ q̄ ea sp ad bonū icitet et oīa
opa ei⁹ deo et āgel̄ i cel̄ refert D
Cū de⁹ oīa sciat et sci āgeli i eo cū
ta cernāt q̄d pt eis referri q̄ nesci
āt M. Angelos act⁹ nr̄os deo et coā
gelis narrare nō ē aliud q̄ de nr̄o
pfectu i deo ɔgtulari vt d͛r. Gaudi
ū ē angelis dei sr̄ vno peccatore pe
nitētiā agēte Sicut eō illoꝝ ɔtrista
ri ē de nr̄is male gestis idignari
D. Sūt ingit̄ i t͛ra cū hijs q̄s custo
diūt. M. Cū op⁹ fuerit i auxiliū ve
niūt. maxīe cū i p̄cibz iuitati fue
rit Nō ei mora venie dī cū i mome
to de celo ad t͛ras labi et iterū ad ce
lū ascēde possint Cū cū ad nos
veniūt glā ītima nō fraudāt̄ q̄z sp
videt faciē p̄ris q̄cūq̄z mittant̄
¶. De demonibus. Disapul⁹

ut demones hoibz isidiātes

M Unicuiqz vicio psūt demones. q sub se hūt innumabiles satellites. q aīas nitūt ad vicia allicūt et mala hoim suo pncipi cū ingēti cachinno referūt Et qs illoz ab aliquo iustoz pugnās vincit mox ab angelo custode eius i abyssū retrudit n aplius cū aliq scōz cōgredi pmittit. quib alius a pncipe demonū i eius locū surrogāt Sicut eni ho a dyabolo victus mox de padiso ē eiectus. ita tū qs demonū a sāis supat cōfesti cōfusus i tartara dāpnat Q pnt obside qs volūt In grege porcoz itrare nō potuerūt n pmissi quātominus hoies Aliqn corpus sā viri obsidet illi ad corona. sibi at ad pena. maloz at aias sp obsidet. int du eciā corpa vexat Corpus hois i baptismate ut teplū fit spui scō. oleo et crismate dedicat vt dr Teplū di scm ē qd estis vos Igit h teplū sp aut spūsscūs aut imūdus spūs ihabitat

C De vnxione infirmi

Quid valet vnxio olei ifirmis M Pctā cōfessa et nō iterata l cotidiana leuia. p hāt vnctioez relaxat vt dr Si i pctis ē dimittūt ei Si de pctis penitēciā nō egit. ista vnxio nō solū ei nichil prodest. verūeciā mltū obest

Prodest D De penitēcia

pnia i extremis M Qui pctā sua vsqz ad morte penitē differūt. nō ipi pctā. s pctā eos deserūt. qz eos diucius seruos hre nolūt. q tn ex corde penitet. eciā i ipa morte miaz iueniūt. sic latro i ipo mortis exitio vt dr Quacūqz hora igemuerit saluus erit

Dimittūt D De reprobis

reprobis pctā i morte baptismate M Dimittūt Sz cū ipi i eadē pctā relabūt q dimissa erāt. eciā i eos reuoluūt vt dr Omē debitū dimisi t. et mox subdit Tradidit eū tortoibz donec redderet vniusū debitū D Qur pmittit eos ad baptisma vl ad alia sacmēta cū ē acce tū sciat eos ab hys defice D Pt electos vt dom ē vt ihat eos exēplo

D De spū blasphemie

Que ē blasphemia spūs q nō remittet nez i hoc sclō nez i futuro M Impenitēcia et diffidētia In spūscō dat remissio

6

pctor. Cum q° de gra spussci diffi
dit et no penitet l' blasphemat
sp̄m scm̄ et h° e irremissibile pctm
Quot. De morte bonor
bonus si occidat vl sub
ita morte rapiat. M. Nichil pe
nitus pro ei subita morte moriut
q se sp cogitauerint morituros. Si
ue q° ferro imolet seu bestijs di
lacerent a flamis vl vndis im
gant a suspedat a i rota frangat
vl quolibz i tormento moriat. Sp
pciosa i cspctu dni mors scor eius
vt d. Quacuq hora vl morte ius
tus moriat iusticia eius no auferet
ab eo et tal' mors no obest ymo
multu eis pdest qz si qd pcti ctrax
erut p huana fragilitate relax
at p mortis acerbitate. D. Prodest
malis si diu decubat i lectis an
q moriat. M. Nichil. Quacuq
ei morte moriut mala et subi
ta morte moriut q no i dno mo
riut et q se nuq cogitauerit
morituros et io mors pctor sp e
pessima. De sepultura iustor
Obest iustis aliqd si i cy
miterio ecclie no sepeliat
M. Nichil prorsus. Quot nacq uni

dus e tepluz dei q dedicatu e san
guie xpi. Siue i capo siue i sil
ua siue i palude l' quoius loco
sepeliat l' proiciat vl a bestijs
deuorat sp i gremio celi cfouet
q platitudie terre diffundut
D. Confert eis aliqd q i sacris
locis sepeliut. M. P. quosda iu
stos loca sacrat i qbz tumulat.
Cum at i penis sut. i h° pdest q
eor corpa i sacris locis sepeliu
q illor pcibz adiuuat qbz p se
pulturam sociat et i h° prodest q
cu illor amici cueniut de mo
numentis amoniti p eis pces do
fundut. P. De sepultura maloru
Prodest malis q i sacro
loco sepeliat ymo multu
obest si eis p sepultura magnu
qbz loge p meritu disiungut. Un
et multi legut sepe p demones
effossi et a sacris locis loge piec
ti. D. Longe te faciat deus bone
magr a mal' et ciuibz ethereis
societ te xpus i astris. Amen
Incipit liber tcius de futura vita
am i muis p diuersis capitulis
pstsis aliis atq aliis re
nascentibz pro eis. Eya lux ecclie

arripe gladium tue lingue nobilem. sil
vam questionum in qua erro succide ut
liceat mihi errabundo per te ad campum
sancte exire et qualiter anime morientes a
gant evolvere. M. De exitu sanctorum
Sicut sponsus cum multitudine
militum ad suscipiendam
sponsam venit et eam cum cantu gaudens
abducit. ita cum iustus in extremis a
git angelus suus custos cum multitudine
angelorum venit. et animam eius sponsam christi
de carcere corporis tollit. cum maximo dul
cissimo melodie cantu. et immenso lumine.
ac suavissimo odore. ad celeste perducit
palatium. in spirituale paradisum. D.
Est ergo De paradiso
locus paradisus corporeus vel
ubi. M. Non est locus corporeus. quia spiritus
non habitat in locis. sed spiritualis beatorum man
sio quam eterna sapientia perfecit ab initio.
et est in intellectuali celo ubi ipsa di
vinitas qualis est ab eis facie ad faciem
contuetur. De perfectis. ~~contue~~
Educuntur illuc omnes anime
iustorum. M. Perfectorum anime
cum a corpore exuuntur mox illuc indu
cuntur. D. Qui sunt perfecti. M. Quibus
precepta non sufficiunt sed plus quam pre
ceptum est faciunt. ut martires. monachi

virgines. martirum enim et virgini
tas et seculi abrenunciatio non sunt
precepta sed consilia ideo qui hec faciunt
regnum celorum quasi hereditatem iure pos
sidebunt ut dicitur Cum dederit dilectis
suis sompnum ecce hereditas domini. Justi
autem quibusdam mansionibus adhuc dif
feruntur. de hiis dicitur ut illud proficiat ad
honorem nobis atque ad salutem. D.
Qui sunt De iustis
iusti. M. Qui precepta
domini implent sine querela hii a corporibus
exuti in terrenum paradisum vel potius
in aliquod spirituale gaudium ab angelis
perducuntur cum spiritus in locis corporalibus
non habitare credantur. De imperfectis
Est quidam ordo iustorum qui imper
fecti dicuntur qui tamen omnes in li
bro dei scribuntur. ut sunt coniugati qui
mortui pro meritis in amenissima
habitacula recipiuntur. ex hiis multi an
te iudicium precibus sanctorum et elemosi
nis vivorum in maiorem gloriam sumuntur
omnes post iudicium angelis consociantur
Sunt quidam De purgandis
de electis quibus multum deest
de perfectione. qui tamen sua differunt
penitentiam. hii sicut peccans filius ser
vo traditur ad vapulandum ita a

sa͞b a͞gelus demonibz pmittit'
ad purga͞du͞. q̄ tn̄ no͞ pl9 eis no
ce͞ potert. q͞ ipi pmeruerunt
a q͞ sci a͞geli pmittut Disci
De septimo die et tricenario
und pt ee p qd' hy libe
ret' M misse elemosi
ne orones. aly py labores hys
psut maxie si ipi viuetes h' pro
alys fecerut. et q̄da ex hys septi
mo die. aly xxx° die. aly a͞ni
u͞sario. q̄da post mlto tpe liberat'
tu͞ p9 iudiciu͞ oms cu͞ sup dcis a͞
gel' coequabut' D Cur magis
agut' hy dies. M. Tria et q͞tuor
fiut septe͞. p tria fidet trinitatis. p
q͞tuor ho͞ q' constat ex 4or eleme͞tis
itelligit'. Aia ecia͞ hz tres vires.
q̄ e͞ ronal'. irascibil'. et ocupiscibi
lis. et oe͞ tp9 septe͞ diebz voluit'
Agit' igi' septim9 dies. vt q͞cq͞d
aia͞ i t'bz viribs suis p 4or q͞litates corpis i fide trinitatis. i septe͞
diebz h9 tpis otra septiforme͞ spm
q͞ i baptismo suscepit peccauit
delaret' Trigita p tria decem sur
gut P tria noua lex p fide͞ trini
tatis. p dece͞ vety lex. p decalogu͞
itelligit' Trigita ecia͞ diebz ois

mesis labit' Agit' igit' xxx° dies
vt quicqd ho͞ i mesibz i noua l' ve
teri lege deliquit deleat' Discipulus
De anniuersario
e xps vt d' Annu͞ accep
tabile͞ dn̄o meses sut xy apli vt
d' Benedicies corone a͞m benigni
tatis sue Solis cursu͞ p9 a͞nu͞. lu
ne reddit p9 mese͞ Agit' igi' a͞niu
sariu͞. vt q͞cq͞d otra sole͞ iusticie. i.
xpm. et luna. i. ei9 ecciaz. et doc
trina͞ aplo͞z q' sut meses boni
anni egit remittatur
De purgatorio igne Discipulus
vnde e͞ purgatoriu9 ignis
M. Quibusda͞ e͞ purga
tio i ista vita cruciatus corpis quos
eis mali iferut Aliqbz afflictio
nes cruciis q͞s sibi ipi p vigiliay
p ieiunia p alios labores igerut
q͞busda͞ vero͞ reru͞ vel rerum amis
sio. q͞busda͞ dolores vl' egritudo.
Aliqbz victus et vestitus egestas. q͞
busda͞ ipi9 mortis acerbitas Post
morte͞ at purgaō eit. aut nimi9
calor ignis. a͞ magn9 rigor frigo
ris. aut aliud quodlibz gen9 pena
ru͞ De q͞bz tn̄ minimu͞. mai9 e͞ q͞
maximu͞ q͞ i ista vita excogitari

pit. Dum ibi sint positi iterdum apparet eis sancti angeli vel alii sancti. quorum honore aliquid in hac vita egerunt. ut aut auram aut suavem odorem. aut aliquod solamen eis impendant. usque dum liberati introibunt in illam aulam que non recipit ullam maculam. Discipulus

De forma animarum

Quali forma sunt ibi positi. Magister In forma corporis quam hic gesserunt. Dicitur etiam de demonibus quod eis corpora de aere dentur in quibus cruciantur.

De corporibus

Discipulus. Corpus sit insensibile et per se nichil possit operari nisi quod anima per illud operatur qui per instrumentum quare ratione dampnatur. Magister Cum homines inimicum suum obsident. primus edificia sua destruunt vel incendunt postea ipsum excruciatum interimunt. ut de amissis rebus doleat in animo et de illatis vulneribus in corporibus excrucio. Corpus est anime vestimentum vel habitaculum quod quia despecto creatore dilexit. destruitur et cum ea obruitur. ut de sui habitaculi incendio cruciatur. est et anima instrumentum non quale est tibicini in tibia. vel corpore uno assumpta sed ita coadunatur ut quicquid egerit anima corpus etiam fecisse dicitur et ideo iuste cum eo dampnatur. Discipulus Ceterum anime pervenient ad celum. Magister Ceteri angeli ibi remanserunt

De fine malorum

Discipulus. Ad ea nunc de electis dictum est. De hiis nunc dic qualiter agatur circa malorum exitum. Magister Cum mali in extremis sunt. demones cum magno strepitu conglobati veniunt aspectu horribiles gestibus terribiles quia animam cum per valida tormenta de corpore excuciunt crudeliter ad inferna claustra pertrahunt

De inferno

Discipulus. Quid est infernus vel ubi. Magister Duo sunt inferni superior et inferior. Superior infima pars huius mundi que plena est penis. Nam hic exundat nimius estus. magnum frigus fames sitis varii dolores corporis. ut ira animi ut timor et verecundia de hoc dicitur Educ de carcere hoc est de inferno animam meam. Inferior autem est locus spiritualis ubi ignis inextinguibilis de quo dicitur Eruisti animam meam ex inferno inferiori

feriori Quia sub t[er]ra e[st] d[icitu]r. ut sicut
corpa p[e]cc[at]o[rum] t[er]ra coop[er]iant[ur]. ita
a[n]i[m]e p[e]cc[at]o[rum] sub t[er]ra i[n] inferno sepe
liu[n]t[ur] ut d[icitu]r de diuite Sepult[us] e[st] i[n] in
ferno. i[n] quo nouem speciales pene
e[ss]e dicu[n]t[ur] u[e]l legu[n]t[ur] De quib[us] M p[rim]a
e[st] ignis q[ui] ita semel e[st] accens[us] ut si to
tu[m] mare influ[er]et no[n] extingu[er]et[ur]. cui[us]
ardor sic istu[m] mat[er]iale[m] uincit igne[m] ut
ignis pict[us]. ita iste ardet et no[n] lu
cet. 2a e[st] intollerabile frigus. De q[uo]
d[icitu]r Si igneus mons im[m]itt[er]et[ur] i[n] gla
cie[m] verte[re]t[ur] De hijs duab[us] d[icitu]r flet[us]
et stridor dentiu[m]. 3a vermes in
mortales .i. serpe[n]tes et dracones
visu et sibulo horribiles. q[ui] ut pis
ces i[n] aqua. ita viuu[n]t i[n] flam[m]a. 4m
e[st] fetor intollerabil[is]. 5m. flagra tor
tu[m]. ut mallei ferru[m] p[er]cutienciu[m]
6m tenebre palpabiles ut d[icitu]r Ter
ra tenebra[rum] vbi nullus e[st] ordo. et se
pit[er]n[us] horror i[n]habitat 7ma [con]fusio
p[e]cc[at]o[rum]. q[uia] o[mn]ia o[mn]ib[us] ibi patent et ab
scondi no[n] valet. 8ua. horribilis
visio demonu[m] et draconu[m]. q[ui] i[n] ig
ne scintillante videt[ur]. et miserabilis
clamor flentiu[m] et insultanciu[m]. 9na.
sunt ignea vincula q[ui]b[us] singul[a] mem
bra [con]stringu[n]t[ur] De Quae tot mi
serias paciu[n]t[ur] M. Qua [con]sortiu[m] no

ue[m] a[n]gelor[um] neglexeru[n]t. iuste no
ue[m] tormentis addicti me[re]bu[n]t[ur] Et q[ui]a
hic i[n] igne [con]cupiscencia[rum] exarseru[n]t
iuste ibi i[n] igne ardebu[n]t Quia vero
frigore malicie hic riguerunt. iuste
ibi penali frigore stridebu[n]t Dic[itu]r
na[m] extrem[is] igne mad[ere] ut ferru[m] i[n] for
nace. i[n]teri[us] frigore ut glacies i[n] hye
me ut d[icitu]r Transeu[n]t de aq[ui]s niuiu[m] ad
calore[m] nimiu[m]. et q[ui]a i[n]uidia et odiu[m]
h[abe]nt eos ut vermes corroseru[n]t. meri
to ibi eos vermes mordebu[n]t Quia
a[u]t[em] hic fetore luxurie dulciter de
lectabant[ur]. iuste ibi fetore putredo a
trociter cruciant[ur]. et q[ui]a hic disciplina[m]
recipe noluerunt et cu[m] ho[m]i[ni]b[us] flagel
lari no[n] meruerunt ideo ibi sine cessa
cione locus tundu[n]t[ur] ut d[icitu]r Sunt pate
iudicia blasphematorib[us] et p[er]cutie[n]
tes mallei stultor[um] corporib[us] Quia
tenebras vicior[um] h[ic] amaueru[n]t et ad
luce[m] .i. ad xpm venire noluerunt.
ideo horridis tenebris ibi obscurant[ur]
ut d[icitu]r Inet[er]nu[m] no[n] videbu[n]t lume[n] Et
q[ui]a h[ic] p[e]cc[at]a [con]fiteri despexerunt q[uia] fac[er]e
no[n] erubuerunt. io o[mn]ib[us] ibi nudis
et ap[er]tis p[er]petue [con]fundent[ur] Quia h[ic]
bona vide[re] et audi[re] dedignabant[ur].
iuste ibi terribili visu et miserabili au
ditu i[m]plebu[n]t[ur] Et q[ui]a hic erat p[er] fin-

gula vicia defluxi iuste erunt ibi per singula membra cum hiis constricti. optabunt mori et mors fugiet ab eis. D Qualiter sunt ibi positi M Capita sunt eis deorsum mersa dorsa ad inuicem versa pedes sursum erecti et undique in penis distenti D Heu ad quid unquam homo natus est qui tali plectetur supplicio M Ergo fles qui lachrimis fluis. dyabolus tamen et sua membra ista pacietur. Discipulus Qui de dampnandis sunt membra eius. M. Superbi. inuidi. fraudulenti. infideles. gulosi. ebriosi. luxuriosi. homicide. crudeles. fures. predones. latrones. immundi. auari. adulteri. fornicatores. mendaces. periuri. blasphemi. malefici. detractores. discordes. qui in hiis fuerint inuenti ibunt in predicta supplicia nunquam rediture D Heu videbunt eos iusti M Iusti videbunt malos in pena ut magis gaudeant quod hanc penam euaserunt Mali autem ante iudicium videbunt bonos in gloria ut magis doleant quod hanc neglexerunt Post iudicium autem boni qui deum semper videbunt malos in penis. mali vero nunquam amplius videbunt bonos D Non dolent iusti cum eos viderint ita torqueri M Non quod semper licet pater videat filium aut filius patrem in pena aut mater filia ut filia matrem ibi conspiciat non solum non dolet sed ita est eis delectabile hoc videre. sicut nobis cum videmus pisces in gurgite ludere ut dicitur Letabitur iustus cum viderit vindictam peccatorum D Non orat pro eis M Contra deum sentiret si pro dampnatis oraret Iam enim deo uniti sunt quod eis iudicia dei per omnia placebunt et ideo in eis gaudebunt De iustis in quo inferno erant iusti ante aduentum domini M In superiori quodam loco iuncto inferiori in quo poterant alterutrum conspicere Cum erat ibi quibus careret supplicio videbatur eis esse infernus cum erant separati a regno Ab illis autem qui erant in inferiori videbatur refrigerium paradisi. unde et diues rogabat lazaro guttam aque sibi stillari D Quam penam habuerunt ibi M Quasdam tenebras tantummodo ut dicitur habitantibus in regione umbre mortis lux orta est eis. Quidam ex eis erant in quibusdam penis. Venit ergo dominus ad infernum superiorem nascendo. ut liberaret oppressos a dyabolo. Deinde venit ad infernum moriendo. ut redimeret captiuos a tyranno ut dicitur dicens hiis qui vincti sunt exite Et hiis qui in tenebris reuelamini Vinctos vocat qui erant in penis. alios vero in tenebris quos omnes absoluit

et i gloria duxit etiā rex glorie

De cognitione aīarū. M.

nime iustoꝝ oms iustos cognosc̄et et noīe et gn̄e et meita ipoꝝ q̄i sp fuissent cū eis. malos etiā i tm̄ cognosc̄et. ut qd ꝑꝑt qd meitū vnusquisqȝ ibi sit sciat. mali ꝙ malos cognoscūt et bonos qs videt tm̄ ut etiā noīa illoꝝ sciat. ut diues abrahe et lazari. Dis. 19

De orōne sanctorum.

rat aīe p caris suis q Justi orat p hys qs i dn̄o amauerūt. l' p hys q eos īuocat ut a malo seruēt. et a mūdi tēptamētis liberet. et si i erroe sut ut corrigāt. et eis celeis assoiat. Q Qualit orat q Desideriū eoꝝ ē orō illoꝝ. Qmcqd ei desiderat sn̄ dilaoe pcipiut. Jlloꝝ etiā orae ē cūctatis corpis l' bn̄ gestis p xpo deo r̄pntaē. No tm̄ aliqd orat. n̄ qd deꝰ ipe disposuit facē alioquin i cassū oraret. De sollicitudine

abet plenū Justoꝝ gaudiū q n̄eqꝙ. Sicut ei ad cōmunīū venietes de sua susceptioe sut leti. de absentibus amicis solliciti. cū at oms sil' conuenint aplīꝰ gaudebūt. Jta aīe iustoꝝ de sua nūc quidē glā letāt. de absentia at n̄ra sollicitāt. cū at corpa receperit et oms i vnū conuenerit tūc gaudiū plenū habebūt

cuit. De scia sanctoꝝ

aīe q̄ hic agūt. M. Justoꝝ aīe sciūt oīa q̄ hic agūt. que at i penis sut nesciūt n̄ qd eis āgeli vl' sci referūt. Que vo i inferno sut non plꝰ norūt qd h agat q viui sciūt qd ibi agat. ut tm̄ olim q̄da pphe sciuerūt q aly ignorauerut no tm̄ oīa. Jta q̄da aīe int' malos q̄da sciūt q aly nesciūt. ꝙmis no oīa. q eis diuinitꝰ vl' a morientibꝰ et illuc venietibꝫ r̄nūtiant.

De apparicione animarū. P

ossūt apparē qn̄ volūt vl' qbꝫ volūt. Q Aīe scoꝝ apparēt qn̄ vl' qbꝫ volūt siue vigilātibꝫ siue dormietibꝫ. Que at i penis sut no apparēt n̄ ab āgel' pmittāt ut p liberātioe sua rogēt aut liberate gaudiū suū amicis suis nūcient. Que at i inferno sut nulli apparē pnt. Si at aliqn̄ videt apparē siue i sōpnis siue vigilātibꝫ no ipe ꝭ demones credūt i illaꝝ spē q etiā se i āgel' lucis trāsfigurat ut decipiat

Si autem verant contingit per aliquem sanctum merito fit ut sancto martino anima latronis appa ruit ubi altare destruxit. aliquando per amoni tionem ut anima benedicti ipse in monstro ap paruit cuius caput et cauda azinus medietas ursus fuit quam se die noctuque per aspera et ignea loca trahi et postmodum in ditam deglutiendam asserunt olla ge henali. In qua forma apparet In humano corpore assumpto de aere

¶ De antichristo

Antixpus in magna babilo nia de meretrice generis dan nascetur. in matris utero dyabolo re plebitur in corozaim a maleficiis nu trietur. in universo mundo imperabit totum ge nus hominum sibi 4or modis subiugabit Uno nobiles sibi diviciis associet quam sibi maxime affluent. quia omnis abscondita pecunia erit ei manifesta 2do vulgum sibi terrore subdit quia maxima sevicia in dei electos furit 3o sapientia et incredi bili eloquentia clerum optinebit quia omnes artes et omnem scripturam memoriter scit 4o mundi contemptores ut sunt mo nachi signis et prodigiis fallit. faciat enim stupenda miracula ut iubeat ignem de celo descendere et adversarios suos coram se consumere et mortuos surgere. et sibi testimonium dare. Suscitabit mortuos ut dicitur. Nequaquam sed dyabolus eius maleficio corpus alicuius dampnati intrat et illud apportat et per illud loquitur quasi vivum videatur ut dicitur In omnibus signis et prodigiis mendacibus Hic antiquam iherusalem reedificabit. in qua se ut deum coli iubebit Hunc iudei ex toto or be venientes summo voto suscipient Sed per predicationem enoch et helie ad xpianam religionem redibunt. et omnes pene dirum martirium subibunt Qua aliquem etate venient illi duo In ea qua assumpti sunt. quia eam ab an tixpo interficientur In tribus enim parti bus mundi s. asia affrica europa tribus linguis appellatur In hebrea armonie. in greca antimos. in lati no tyran vocatur Hic monarchiam per tres annos et dimidium optinebit Deinde tentorium suum ad expug nandos iustos in monte oliveti extendet In quo inveniet subita morte mortuus spiritu oris domini et iussu dei interfectus ut dicitur Precipi tabit dominus in ictu universe terre in monte sancto Cum dictum sit dies illi breviabuntur pro electis erunt hic dies breviores quam nunc.

Dies tunc ita longi erunt ut dicitur sicut nunc ordinatione tua perseverat dies. Sed dies dicuntur breviari et breve tempus quia tres annos et semis regnabit. Porro corpora hominum credit augustinus minora quam nostra. sic etiam nostra minora quam antiquorum. D. Quid postea erit M. Relinquentur xl dies hiis qui eius tempore vel fallacia lapsi sunt ut penitere possint. Post hec quo die iudicium fiat omnis homo ignorat

De novissima tuba . D.

Quid est novissima tuba M. Cum dominus dedit legem in monte audita est vox tube. Ita angeli ad hoc constituti cornibus et tubis de aere sumptis terribile iudicium dei sonitu tube mundo intonant ut dicitur Canet enim tuba. Et iterum. periit memoria eorum cum sonitu. et altisona voce mortuos surgite clamant ut dicitur Media nocte clamor factus est. Ad quam vocem omnes mortui boni et mali in ictu oculi. Et tam cito possis oculum aperire resurgunt

De resurrectione . D.

Que est resurrectio prima M. Sicut sunt due mortes. ita due resurrectiones. Una animarum alia corporum. Cum homo peccat anima moritur quia a vita deo deseritur. Cum vero per penitentiam ad vitam deum redit. quasi a morte resurgit Alia erit corporum D. Qua die M. In die pasche ea hora qua christus resurrexit D. Erit aliquis tunc in mundo M. Ita plenus erit hominibus ut est hodie quia ita sunt operantes ut hodie. Quidam arant quidam navigant. quidam edificant quidam aliud et aliud faciunt D. Quid de illis fiet M. Iusti cum resurgunt mox ab angelis in aere christo obviam rapiuntur et in ipso raptu et moriuntur et reviviscunt hoc precessit in maria et iohanne Maria que post mortem recepto corpore in gloria est assumpta. In iohanne qui cum corpore raptus et in ipso raptu creditur mortuus et revixisse Reprobi vero cum ipso tempore moriuntur et confestim reviviscent. et hoc est iudicare vivos et mortuos D. Resurgent qui in matribus mortui sunt M. Cum iam vitalem spiritum acceperunt resurgent D. Qua etate vel mensura M. Qua erat christus centum xxx^ta annorum. vel futuri erant si annos mouebant D. Aliquando devorat lupus hominem et caro hominis vertitur in suam carnem. lupum vero ursus. ursum leo. quomodo ex hiis resurget homo M. Quod fuit caro hominis resurget quod

bestiarũ remanet Sciat ei bñ secer
ne q̃ sciuit cuncta ex nichilo condẽ
Siue q̃ mẽbrati a bestijs siue a pis
cibꝫ seu a volucribꝫ deuorẽtur omnes
ĩ resurrectiõe reformabũtur ĩ tantũ
vt nec capillus de eis pereat D
Si capilli et vngues p̃cisi ĩ locũ
suũ redeant nonne deformes erũt
M rlo e intelligẽdũ q̃ sint rede
ũdi ĩ porre locũ. sed sicut figulus si
vas nouiter fictũ frangit et de eodẽ
luto aliud faciat nõ attendens q̃d prius
fuit ansa vl' fundus fuerit. ita for
tor deus de eadẽ materia aliud corpus
huic valde dissile reformabit cum
oĩs deformitatis absit ⁊ oĩs integri
tas et decor assit. q̃uis vnũ q̃dq̃
mẽbrũ deus ĩ suũ locũ decenter re
staurare possit D Qui h' habuerunt
bina capita l' plura mẽbra vl' q̃bus
defuerũt aliq̃. aut macres l' pingues
fuerũt resurget taliter M Qui h' duo
capita vl' duo corpa habuerũt re
surget et vnaq̃q̃ aĩa habebit suũ
corpus cum nichil ĩdecens ⁊ deforme
adhereat et oĩa mẽbra sana et in
tegra oĩ pulchritudĩe plena habeat
ind C De abortiuis D.
dicas de abortiuis M In

qñtũ ẽ semẽ patris ĩsurget ĩ p̃re
et qñtũ ẽ sanguis matris resurget
ĩ matre D Qualia corpa habebũt
M Inmortalia ⁊ ĩcorruptibilia
et vt splendidũ vitrũ pluia da.
repbi q̃z silit ĩmortalia q̃uis sine
fine iugiter ĩ morte dolencia et
ĩcorruptibilia In h' q̃ cu oĩbus
penis afficiãtur et nõ cõsumãtur
sed tm tenebrosa D Qua hora
fiet iudiciũ M Media nocte q̃
hora angelus egiptũ deuastauit
et dñs ĩfernũ despoliauit ea
hora electos suos de hoc mũdo libe
rabit D Qualiter veniet dñs
ad iudiciũ M Sicut ĩperator in
gressurus ciuitate corona et
alia ĩsignia p̃ferãtur p q̃ aduẽ
tus eius cognoscatur. ita xp̃s ĩ ea for
ma q̃ ascendit cũ oĩbꝫ ordinibus
angelorum ad iudiciũ veniẽs angeli
crucem ferentes p̃uenient. et mortuos
et tuba et voce ĩ occursũ eius ex
citabunt. oĩa elemẽta turbabũtur tẽ
pestate ignis ⁊ frigoris mixti
vndiq̃ furentes ut d' Ignis an
ipm p̃cedet et ĩ circuitu eius tẽpes
tas valida. et alibi Pugnabit
orbis p eo contra ĩsensatos D

Erit iudicium in valle iosaphat ꝯ Vallis iosaphat dicitur vallis iudicij. vallis est proxima montem Vallis hic est mundus, mons est celum. In valle ergo fit iudicium .i. in isto mundo scilicet in aere ubi iusti ad dexteram ut oves statuentur impii autem ad sinistram ut hedi ponentur. De eo quod ad dexteram vel sinistram ꝯ Ad dexteram scilicet sursum in gloria. ad sinistram deorsum in terram Justi autem geminis alis charitatis ad alta subleuantur ut dicitur Scilicet assument pennas ut aquile impii autem peccatis ut plumbum ad terrena quibus toto corde inheserant deorsum deprimuntur De qualis forma apparebit dominus ꝯ Electis in ea forma qua in monte apparuit. reprobis vero in ea forma qua in cruce pependit ¶ De cruce rit ibi crux domini .D .s. lignum in quo passus est ꝯ Nec quia super lux in modum crucis splendidior sole De Quare faciet filius iudicium ꝯ Filius est similitudo dei Angelus autem et homo vsurpaverunt sibi similitudinem dei Justum est ergo cum filium est iniuria iudicium faciat per vindictam. quamvis pater et spiritus sanctus ei cooperentur ¶ Erit ibi sedes ¶ De sede xpi in qua sedeat ut dicitur Sedebit super sedem maiestatis sue ꝯ Xpus dicitur nunc stare et pro sponsa sua pugnare. tunc devictis hostibus et sponsa ad se recepta in maiestate sedebit .i. humanitas in divinitate requiescet Sup sedem sua etiam sedebit quia ab omni labore in eternum cessabit Tamen quia homo ibi apparebit. super sedem de aere super terram ut iudex sedere credit ¶ Sedes habebunt ¶ De sede apostolorum apostoli sedes ut dicitur Sedebitis super sedes xij ꝯ Corpora ipsorum sunt sedes eorum In quibus devicto mundo et viciis quasi in sede triumphantes quiescunt Sed et ipsi super sedes de aere sedere videntur ut dicitur Sedebunt super sedes in iudicio ¶ De quatuor ordinibus qualiter fiet iudicium ꝯ Nunc sunt boni et mali mixti. et multi videntur boni qui sunt mali. et multi putantur mali qui sunt boni. tunc ab angelis boni a malis ut grana a paleis secernentur et in 4or ordines dividentur Vnus est ordo perfectorum cum deo iudicantium. alter iustorum qui per iudicium saluantur. tercius impiorum sine iudicio pereuntium. quartus malorum qui per iudicium dampnabuntur

iii De iudicabus
sunt qui iudicant ut apli
et martires confessores virgines Dis[ti]
Quo iudicabunt iustos ut mon
strant eis doctrinam et sua exempla
fuisse imitatos et ideo regno dignos
iiii De iudicandis
sunt qui iudicabuntur ut
Qui opera misericordie et legittimo con
iugio exercuerunt. vel qui peccata sua pe
nitentia vel eleemosinis redimerunt
hiis dicetur Venite benedicti patris
mei. esurivi et dedistis michi manducare
et cetera que ibi sequuntur
Dicetur hic sonus verborum ut Cum xpus
ibi homo appareat et ipsi in corporibus
assistant potest esse quod hic verba sonaliter
fiat. tamen cum sit ibi omnibus manifestum
per quod meritum quisque salvetur vel dampnetur
magis nobis per hec verba innuitur
per que merita salvetur Quo iudi
cantur ut Celesti palacio qui hic fecerunt
censentur digni De ydolis
iiii sunt qui sine iudicio pereunt
iii Qui sine lege peccaverunt
pagani scilicet et illi iudei qui
fuerunt post passionem xpi Nam post
suam passionem legis observatio
reputatur ydolatrie superstitio

Videbunt ipsi xpm ut Videbunt
ad sui punitionem ut dicitur Videbunt in quem
transfixerunt. omnes namque in necem domini
consenserunt Quare dicitur de eis non
resurgunt ipsi in iudicio ut illo contin
get illis ut ibi iudicet sicut hic fe
cerunt De hiis dicitur Pones eos ut cli
banum ignis in tempore vultus tui
V De dampnandis Dissapni
ii iudicantur ut pereunt
ut Iudei qui ante adventum xpi
peccaverunt. et mali xpiani qui
malis operibus deum negaverunt. hiis
dicetur Discedite a me maledicti
esurivi et non dedistis michi manducare
et cetera que sequuntur. quibus verbis
innuit quare dampnentur. quia crimina
sua elemosinis redimere contempse
runt Et debes notare quod non dicat
venite benedico vos. nec dicit male
dico vos. Discedite sed quia estis be
nedicti venite. et quia estis male
dicti discedite Cur bene dixit
istos. aut quos maledixit illos ut
Spiritus sanctus cotidie pro oratione amicorum
et inimicorum electos benedicat. ut dicitur
Benedicam vos domino. et iterum. benedictio
domini super vos Reprobos vero pro ora
tione omnium maledicat ut dicitur Maledicti

q̄ declināt a mādatis tuis .D.
Quo iudicabūt eos sci. M. Sicut
meritis cōdēnet eos nō sctī nec dm̄
sua secutos. et io supplicio dignos
hos ī ira sua cōturbabit dn̄s et
devorabit eos ignis .D. Habet
dn̄s furorē vl' irā .C. De ira dei
n deo nō sūt tales mot9
q ut d' oīa cū trāquilli
tate iudicant. s; cū ī reos sentēcia
iuste dāpnationis pfert' irasci ei9
q h' paruit' videt' .D. Habebūt
iusti defensores. q mali accusato
res .M. Habebūt ōsciās suas Jta
nāq; a fulgore crucis oms illus
trāt' et sicut nūc sol ab oībz Jta
oīm hoīm tūc ōsciē ab oībz in
ōspaculo videāt' .D. Cīd ē q d'
libri apti sūt et liber vite et iu
dicati sūt mortui de hys q scripta
erāt ī libris .M. Libri sūt pphe
sūt apli. sūt et aly pfcī .C. Cum li
bri tūc apti erūt q doctina et ex
ēpla eoz oīb9 patebūt. ī qbz oēs
qi ī libris videbūt. qd face vl' qd
cauere debuerūt Liber vero vite
ē vita ihū. q oms qi ī libro legūt
qd de pceptis ei9 fecerūt vl' neg
lexerūt. liber ecīā vite ē lex di

nina ī qua oēs suas ōsciās qi scrip
ta videbūt .V. De reditu xpi
iud seqt' .M. Pacto iudicio
dyabol9 cū toto corpe suo
.i. oīb9 īpys ī carcere .i. ī stagnū ig
nis et sulphuris papitabit'. xpūs
vero cū spōsa sua .i. oībz electis cū tri
uphali glā ī ciuitate pris sui celestē
ihrlm reuertet' .D. Cīd ē trāsiens
mīstrabit illis .M. Hoc ē remota ser
uili forma talē qlis ē cōdet se elect
ī pris glā ut d' maīfestabo meipm
.C. De conflagratione mundi .M.
ōflagrabit Sicut eī aq
diluuy olim mūdo pua
luit et sup oms mōtes xv cubitis
excreuit. ita tūc ignis puales sup
oms mōtes xv cubitis alti9 ardebit
.D. Interibit penit9 mūd9 .M. Rerū
mutabilitas et pene peti .s. frigus
estus grādines turbines fulgura
tonitrua et alie icōmoditates peni
t9 iteribūt Elemēta vero purgata
pmanebūt ut d' Mutabis ea et mu
tabūt' Sicut eī pns figura corpm
nroz peribit seu trāsibit. et lōge
alia icōpabilis glē forā ut d' Faciet
de9 celū nouū et terrā noua
.V. De imutacione mundi

enim celū sol luna stelle
aque q̄ nūc festinant
cursu uretur dabili q̄i cupiet ꝯ
ī meliore statū īmutari tūc fixa
stabiliter manet et q̄eta ī imu
tabili glificatiōe īmutata Nam
celū gloriā solis īduet. sol septē
pliciter pl9 q̄ nūc lucet vt d̄
Sol habebit lumē dieꝝ Luna et
stelle vestient̄ ineffabili splendoē
Aqua q̄ corp9 tangē meruit. ꝛ scōs
ī baptismate lauit. ōne decorē
cristalli trāscendet Terra que ī
gremio suo dn̄i ꝯfouit corp9 tota
erit ut padis9 et q̄ scōꝝ sāguie
ē irrigata. odoriferis florib9
lilys rosis violis īmercessibili
ter eīt ꝑpetuo decorata. et hec
mutacio dexte excelsi. q̄ t̄ra q̄
erat maledicta et spinis addic
ta tūc ī ꝑpetuū eīt bn̄dcā et la
bor et dolor nō eīt vltra ∂ Re
plesti me bonis dom9 dn̄i At dic
qualia corpa habebūt sc̄a ꝯ gr̄
Septies q̄ sol splendidiora et
aīo agiliora ∂ In q̄ etate vl'
mēsura sūt ꝯ Dicat ut xp̄s q̄n
resurrexit Verūtn̄ cū hic sit de
lcābile pueros senib; mixtos
viris mulieres lōgis breues iux
tos cernē Credibile ē m'lto dela
bilius eē ibi singul' etatib9 sin
gulis mēsuris vtrū q̄ sexū vi
rorū et mulierū ꝯspicē Sicut ē
delcābile diūsas voces ī organis
vl' in fidib9 audire Vn̄ ma
gis credendū ē omīs ī illa etate
et ī illa mēsura resurgē et ibi
apparē qua ꝯtigit eos hinc
migrāe ∂ Erūt vestiti l' nudi
udi ¶ De vestitu scōꝝ
erūt s̄ oī decore ful
gebūt et nō plus de vllis me
bris q̄ nūc de graciosis ocul'
erubescent Salus āt et leticia
erūt eoꝝ vestimēta Nā dn̄s
induet corpa eoꝝ vestimēto
salutis. et aīas eoꝝ īdumēto
leticie. et sicut hic diūsa gr̄a
florū in lilys albedo. ī rosis
rubedo Ita diūsa gr̄a et gl'a
coloꝝ credit̄ in corpib9 scōꝝ
vt aliū colorē m'rēs. aliū ha
beant v̄gines. et hec p vesti
mētis reputabūt ¶ De liber
ossūt | tate scōꝝ
licenter q̄d volūt ꝯ
Nichil nisi bonū volūt Ideo

quicquid volunt libere agunt. et ubi
cumque esse volunt sine mora ibi sunt
md | De opere sanctorum
operantur M Vacat et vi
dent deum in secula seculorum lauda
bunt eum D Que est laudacio eorum
M V De laudibus sanctorum
eum sanctos est ibi laudare
tantum est de visione gau
dere D Recordantur malorum que
in corpore paciebantur C De trans
minium | actis malis
recordantur D Non habent
inde dolorem M Immo magis
gaudebunt quod hec omnia demeruerunt
Sicut aliquis qui olim periculum bel
li evasit et hoc post gaudens
amicis narrabit V De gaudiis
up alti | sanctorum
tudinem terre sustulit me
tua aurea lingua. nunc eciam dic
in eorum gaudia M Gaudia itaque
sanctorum erunt que oculus non vidit nec
auris audivit nec in cor hominis as
cendit que preparavit deus hys qui di
ligunt eum D Que sunt hec M Vi
ta eterna. beatitudo sempiterna. omnium
bonorum sufficiencia. sine omni indigen
cia D Hoc planius edicito M

Septem spirituales gracias habebunt
corporis et septem anime In corpore quidem
pulchritudinem. velocitatem. forti
tudinem. libertatem. voluptatem. sa
nitatem. immortalitatem. In anima autem
sapienciam. amiciciam. concordiam. potes
tatem. honorem. securitatem. gaudium
D Levasti me super me hec sunt
que stupuit anima mea audiux.
hec rogo te aliquibus modis exprime
C De septem graciis in corpore
laceret ne tibi si esses ita
pulcher ut absalon.
in cuius corpore non erat macula et
cuius coma multo pondo ponderabatur
precisa D O gloria M Qui si tu
hoc decore esses tam velox ut
asahel. qui cursu pedum preuer
terat capreas D O gracia M gr
M Non si cum hys duobus ita fortis
esses ut sampson. qui mille viros
armatos prostravit una ma
dibula D O ingens decus M
M Non si cum hys hys tribus esses tam
liber quam augustus cui totus
servivit mundus D M claritudo
M Non si cum hys quatuor ita volupta
te affluereis ut salomon qui nunquam
cordi suo aliquid denegabat quod

desiderabat R. O dulcedo M. D.
si tu hys quoque ita sanus fores ut
moyses cui numquam dens est motus nec ca
ligauit oculus R. O suauitas M. D.
si tu hys omnibus habitis deberes fieri
ita longeuus ut mathusale qui pene
ad mille annos vixit R. O magnifi
centia michi videtur si cui optio ex
hys eligendi daretur. vnumquodque pre reg
no imo eligeret. Si quis autem hys omnibus
polleret merito toti mundo preferendus esset

De septem glorijs sanctorum in anima

porrect ut interim sileas
vsque dum prestanciora audi
as. M. D. si tu omnibus superioribus ita sa
piens esses ut salomon cui omnia occulta
et abscondita erant manifesta R. O decus
M. D. si super hec omnia omnes homines essent
tibi ita amici ut dauid ionathe quem
dilexit super animam suam R. O beatitudo
M. D. si ad hec omnia ita potens esses
ut alexander magnus qui asiam af
fricam et europam sibi subiugauerat
R. O sublimitas M. D. si insuper
ab omnibus ita honorareris ut ioseph
ab egiptys quem adorauerunt ut dominum
R. O celsitudo M. D. si in hys omnibus
ita securus esses ut helyas et enoch
R. O magnitudo M. D. si in hys

omnibus habitis tale gaudium haberes
quale hy habent quos tu ad celum ducit
repente in itinere ad regnum rapuit
R. O maiestas M. D. si amicum
haberes quem ut teipsum diligeres et hic
similiter ut tu hys omnibus habundaret
nonne duplex gaudium haberes R.
O immensa dilectio M. D. si multos
amicos haberes et nichilominus hys
bonis afflueret. nonne tot gaudia
haberes R. O inenarrabilitas Ita
ego delector in sermonibus tuis sicut
in omnibus diuitijs michi videtur quod si
quis ex hys quedam non dico omnia haberet
dignior toto mundo esset. Si quis autem hys
omnibus plenus esset videretur inter deus
M. Recte sentis. hys omnibus ipse longe
excellenti exuberat. Absalon namque
formositas ibi esset deformitas
Porro speciositas illorum erit ut so
lis claritas ut dicitur

De pulchritudine sanctorum

fulgebunt
sicut sol iusti quia tunc sep
tuplo plus quam nunc fulgescet et eis
promittitur Reformabit corpus humi
litatis nostre configuratum corpori clari
tatis sue. Nec est dubitat quin corpus
christi clarius sit quam sol. ut puta corpus
creatoris quam corpus creature. homines

ãt tūc tēpla dei dicūt' q̄ sol nō d'
Si g° corpa sctoꝝ corpi claitatis xp̄i
q̄ splendidioꝛ ē q̄ sol ꝯfiguratā. et
deꝰ in eis ut ī templis habitat. ne
cesse ē ut tēpla dei magis pspicua
sint q̄ sol Ecce qualis pulchritu
do sctoꝝ V. De velocitate sctoꝝ
sahel agilitas eēt ibi
pigra tarditas. Sanc
ti ipi ita veloces sūt ut q̄ cito ori
ens sol occidentē suo radio tāgit
tā cito ab oriēte ī occidente veni
re possint. et q̄ cito oculꝰ se ele
vās visū ad celū dirigit. ita cito
de celo ad trā de tra ad celū re
labi poterūt. hoc etēi angeli fa
ce possūt quibꝰ ipi coequales
erūt ut d' Erūt equales āgelis
dei Ecce qual' illoꝝ velocitas
C. De fortitudine sanctorū
amson fortitudo eēt ibi ī
ualitudo. Nempe illoꝝ ta
lis erit valencia ac si mōtes et oēz
molē tre pede vtē vellent. valēter
possent. et tā facile q̄ nūc vidē. ho
enī nēo dubitat angelos posse q̄bꝰ
ipi equales eē dicūt' Ecce qualis
fortitudo istoꝝ V. De libertate
sanctorum Magister

ugusti libertas ibi esset
captiuitas qui potuit
capi ligari et claudi Illoꝝ vero
talis ē libertas ut oīa obstācula
penetrarē valeat. et nulla crea
tura eos retinē valeat vl' q̄at
sicut sepulchrū corpꝰ dn̄i nō po
tuit quin inde resurgeret et ia
nuis clausis intraret. hinc ipi
ꝯfigurabūt' Ecce q̄l' libertas
C. De voluptate sanctorū
alomonis delicie eis
essent miserie. O q̄l'
illoꝝ ē voluptas quibꝰ ipi deus
fons oīm bonoꝝ ē. īsaciabilis sa
cias sacietas. due sūt btītudines
vna minor padisi altera maior ce
lestis regni Quarū neutrū experti
sumꝰ de eis ideo ꝯpatioēz dare
nesciīꝰ. et due sūt miserie. vna
minoꝛ huiꝰ mūdi. altera maioꝛ
īferni Ex quibꝰ q̄r vnā expim'
ꝯpatione de expta dare nouimꝰ
Sicut eī ferrū ignitū alicuiꝰ ca
piti eēt infixū et sic candens p
oīa mēbra trāsiret. sicut ille īte
rius et exterius dolorē haberet.
ita ipi p ꝯtrariū modū ī oībus
mēbris suis īteriꝰ et exteriꝰ bo

luptatē habent ¶ De gaudio mundi
tiam ē voluptas multi
tudine viroꝝ ac muli
erū speciosarū vidē. vestes pcio
sas. pclara edificia cernē dulcē
cantū. sermone cōtinnū organa
liras cytharas et talia audire
thimiamata et alias spēs pig-
menti diu'sas odorarē. varijs epu
lis epulari. blanda et mollia trac
tare. multā pecuniā et variā sup
pellectilē possidē. hec oīa illis īfi
nite redundant

¶ De voluptate visus
qualē voluptatē visꝰ
ipi habebūt. q̄ ita clari
sis q̄r aptis oculis videbūt q̄bus
singula mēbra vt oculꝰ solis
erūt. q̄ regem glīe ī decore suo cer
net omīs angelos et omīs scōs
īterius et exteriꝰ cōspiciēt glīam
dī glīam āgeloꝝ glīam pātriarchaꝝ
pphetarū. aplōꝝ. mrm̄. cōfessoꝝ
virginū. glīam oīm scōꝝ vident
suos oculos suas facies. Oīa mē-
bra sua īteiꝰ et exteiꝰ cernēt. cogi
tacioēs singuloꝝ īuenient. oīa que
sūt ī nouo celo et ī noua tra cōtem
plant̄. inimicos suos q̄ se olim
afflixerūt iugiter ī inferno vi
debūt. et de hijs oībꝰ ineffabiliter
gaudebūt ¶ De voluptate auditꝰ
qualis voluptas audi
tus illoꝝ quibꝰ incessā
ter sonāt armonie celoꝝ et cōcen
tꝰ angeloꝝ dulcisona organa oīm
scōꝝ ¶ De odoratu sanctorū
ualis voluptas vbi
suauissimū odorē de
ipō fonte suauitatis deo hauri
ent. et odorē de angelis et de oībꝰ
scīs papiet ¶ De gustu scōrū
ya qualis gustus illoꝝ
vbi epulent̄ et exultēt
in cōspcū dei et cū apparuerit glīa
dei inde saciabūt̄. et ab vbtate
domꝰ eiꝰ inebriabūt̄ ¶ De tactu
qualis tactꝰ voluptas
vbi oīa aspa et dura
aberūt. et vbi oīa blanda et sua-
uia arridebūt ¶ De diuitijs
quā magna multitudo
dulcedinis diuiciarū.
vbi ī gaudio dnī sup oīa bona
sua cōstituet̄. erūt tales sūt delic
bōꝝ ¶ De sanitate sanctorū
corpori sanitas ill' erit īfir
mitas. Salus at illorū

a dno quos si teptares i pete ser
ro. no plus posses noce q nutra
diu solis seraie talis e sanitas eoz
V. De diuturnitate sanctoru
athusale longeuitas es
set illis prolixe mortis
difficultas. quos mors et difficul
tas fugiut qui i ppetuu viuut
D quale habebut vite diuturnita
te qui i deficietis vite felicitat here
ditabut eternitate et hec tm bona
sut corpis D Sicut dulcis fons
sitiete agricola. ita delectabil fau9
de ore tuo stillans mea refocil
lat aiam S Ecce i spabiliter beati
q ad tanta ineffabilia bona sut
pdestinati M Vere beati sut
qui habitat i domo dni. q i hys
oib9 viuet i sclm scli C. De sapi
alomonis | entia scoz
sapia eet ibi magna
isipientia Porro ipi oi sapia af
fluut. omez sciaz de ipo fonte
sciae hauriunt Oia qppe pterita
psntia et si q sut futura pfte sciut
oim oino hoim siue i celo. siue i
inferno. noia. gna. bona vl ma
la ab eis vmq gesta norut Et
nichil e qd eos lateat. cu i sole

iusticie cuncta pspiciat videat D
heu quantas lachrimas miserie
nunc cogit funde fons tue eloque
tie Scient oms sca que ego feci
M Utiqz no solu que fecisti sed
que vmq cogitasti vel dixisti
aut aliqs ho siue bonu siue ma
lu indelibiliter cognoscent D
Quid tunc valet confessio et pnia
pcoz si no delebut. et si ipi de
bent feda et turpia flagicia nra
scire q ea exhorrescere cogitare
M Quid abhorres. Quid times. An
vereris q de factis tuis ibi cfunda
ris De fedissimis et turpissimis
actib9 tuis cfessis et pnia lotis
no plus verecudabeis q si qs t
nunc narraret q olim gessisti i cu
nis. nec plus erubesceres q si
vulneib9 i plio acceptis pfecte sa
natus eeb Nichil e aliud pctm
dimitte vl dele q no punire. p
pniaz et cofessione remittutur
sed de dca et scoz scia nuq dele
butur D Velle m exemplo h9 pro
bari M Nunquid scis q dauid ho
micidiu et adulteriu ppetrauit
D scio M Nu nostimaria pecca
tricez fuisse petru xpm piurio ab

negasse. paulu etiam crudeliter ipugnasse D nonn M Credis eos ee in celo D Credo M Si ergo tu ad hunc corruptibilis et fragilis hec nosti. quanto magis illi norunt qui ab oi corruptione et fragilitate liberi erunt. non tn nunc inde verecundant sed magis de sua salvatione in dno gloriantur D Non abhorret angeli tales vel sci qui pene nichil peccaverunt. non habebunt propter eos penas M Neque sed sicut hys amici gaudent qui naufragium vel aliquod periculum quicunque evadunt. ita angeli et sci de eorum evasione congratulantur quibus oia etiam ipa peccata in bonum cooperantur. et sicut medicus magis de desperato egroto si eum salvaverit laudatur. ita deus uberius de eorum salvatione glorificatur D O imensa leticia | De

amicicia scorum

avid et ionathe amicicia illis erit inimicicia D Quam dulcis amicicia eos copulat. quos deus ut filios suos amat et ipi deum plus quam seipsos diligunt et oms angeli et sci eos ut seipsos diligunt

| De concordia scorum

ely et siphionis concordia erit illis discordia Sane concordia illorum erit ut oculorum quos ut unus aspicit. mox se alter illuc flectit D Quicquid aliquis illorum volet hoc oms volunt D Epa si deus et oms sci volunt quod ego. tunc volo filius ee petro M Certe si hoc volueris continuo eris Non dico quod petrus sis sed petro filius Nam si cuperes petrus ee cuperes non subsistere Si ei tuam esse ciam exueres nichil ees quivis nullus plus ibi cupiat quam promeruit Sicut nec pes cupit oculus ee aut manus auris vel vir ee mulier Si eni aliquis plus cuperet plenum gaudium non haberet. sed oms plenum habebunt Igitur nichil plus cupient quam habebunt. et nichil plus potest adici gaudio eorum Nam quod enim quisque in se non habuerit in altero habebit Ubi gra Petrus in iohanne habebit gloriam virginitatis iohannes in petro gloria passionis et ita gla uniuscuiusque erit oim et gla oim uniuscuiusque D Dic ergo quod plus cupe poterunt quam angelis equales erunt. et hec oia que iam memoravi et plura habebunt

V. De potencia sanctorum

Alexandri ampla poten
tia cum illis angusta custodia fuerit
pre illorum potencia tam efficax erit et
si aliud celum et aliam terram facere velit
potenter possint. Sunt enim filii dei
et coheredes xpi et ideo dii ut dicitur
Ego dixi dii estis. et quia dii sunt omnia
que volunt possunt. D Et si possunt
quare non aliud celum faciunt. R Deus
nichil ipsum reliquit quin omnia in men
sura et numero et pondere perfecte absol
ueret. et si aliud faceret celum esset su
perfluum. Sancti nichil volent quod sit indecens
aut superuacuum. Nos etenim multa pos
sumus que tamen non facimus. ut saltare
currere. D Hec omnia possunt credi de
apostolis et sanctis summis. cetera nos bene
gererit si nobis in seruicio eorum vi
ue dederit. M De omnibus omnino iustis
dictum est Sunt equales angelis dei
Sicut igitur rex pueriem egenum in ceno
iacentem videret. que leuari balne
ari. vestibus suis indui iuberet. no
men suum ei imponeret. in filium eum adop
taret. et regnum ei in hereditatem
daret. ita nos deus cernens in luto
peccatorum. de quo nos per fidem leuauit
nomen nobis sue diuinitatis impo
suit. in regnum suum heredes asciuit
ut dicitur Et quot autem receperunt eum
dedit eis potestatem filios dei fi
eri. Quamuis quoque alius alio potestate
aliquis alio eminencius gloriam pro meritis
sorciantur. tamen omnes unam domum patris
licet diuisis mansionibus. unum dena
rium de visione dei. et consorcio
angelorum percipient. De honore sanctorum

Joseph honor erat eis de
decus. D quale honorem
ipsi habebunt. quos deus ut filios ho
norat. Angeli ut principes. omnes
sancti ut deos venerantur. debitor enim
est eis deus. quia hoc quod statuit eis facere
ut hoc fieret toto nisu se preparaue
Debitores sunt eis angeli quia quod eorum
numerus est impletus quantum in ipsis fuit ipsi
effecerunt. Debitores sunt omnes sancti
quia per binam stolam. primo centuplum ac
ceperint ex eis ex magna parte ha
bebunt. Debitores sunt eis celum et
terra. et omnis creatura. quia quod tam excel
lenter inmutati sunt. ut hoc suis me
ritis fieret festinauerunt

Helie et enoch securitas
erit eis timoris anxietas
qui ita securi sunt. quod nec mortem nec
aliquod infortunium timebunt. et hec

et hec oia nunq amitte timebunt Deus enim no aufferet h ab eis. cu filii eius sint karmi. et ipm nunq amitte volent. igi nunq eu pdet

V. De pleno gaudio

e eculeo vero erepti et in regnu rapti. leticia erit eis mesticia O quale leticia et exultatione ipi habebunt. q prem in filio. et vbu i pre. et spussci unitate i vtroq sicuti e facie ad facie sp videbunt Gaudiu habebunt de consorcio angelorum. gaudiu de contubernio oim scorum Gaudebunt unicq de bonis dni interis supra se et infra circumcirca et vndiq Ad hoc oms amici sui quorum sunt milia miliu hys delicys affluere et superhabundare gaudebunt Ecce hoc e plenu gaudiu. et hec e oim bonorum sufficiencia. sn oi idigencia D Ita replesti cor meu gaudio qp pene vidi facie dni i iubilo raptus i celi gremio. idcirco letor super eloquia tua sicut q inuenit spolia multa ay Sicut igit hic amici dei nimiu felices. phenniter in dno glant Ita contrario inimici eius nimiu infelices et miseri invenit

cruciabunt. et sicut isti maximo decore illustrant. ita illi maximo horrore deturpant Sicut isti summa agilitate sunt alleuiati. ita illi summa pigricia pgrauati Sicut isti ppetuo robore solidati. ita illi sunt ppetua inualitudine debilitati Sicut isti augustissima libertate pociunt. ita illi anxia seruitute opprimunt Sicut isti immensa voluptate delectant ita illi immensa miseria amaricant Sicut isti egregia sanitate viget ita illi infinita infirmitate deficiet Sicut isti de beata imortalitate triumphantes letant. ita illi de dolenda sua diuturnitate lamentant Sicut isti sunt illustrati sunt splendore sapiencie. ita illi obscurati sunt horrore insipiencie Si qd enim sciunt ad augmentu doloris sciunt Sicut istos dulcis amicicia copulat. ita illis amara inimicicia viscera excruciat Sicut isti concordi concordia cu oi creatura habentes. ab oi creatura glificant. ita illi cu oi creatura discordia hntes. ab oi creatura execrant Sicut isti summa potencia sublimant. ita illi summa ipotencia angustiant Sicut isti magno ho

6 8

noē sūt p̄diti. ita illi max͠io dedec
re sunt dediti Sicut isti egregia
securitate tripudiat. ita illi max
imo pauore trepidat Sicut isti
sūt ineffabili gaudio iubilantes
ita illi miserabili morte sn̄ fine
ejulantes Odiū eī hn̄t dī
q2 q̄ntū ī ip̄is erat et obstiterūt
ne vnq̄ nūs eoꝝ īpleret Odiū
hn̄t oīm scōꝝ q2 q̄ntū ī ip̄is erat
restiterūt. ne vnq̄ plenū gaudi
ū haberet Odiū hn̄t a nouo celo
et a noua tr̄a et ab oī creatura
q2 q̄ntū in ip̄is erat īpedinerūt
ne vnq̄ īmutaret D. O mira
bilis cōtrarietas Sicut illoꝝ gau
dia sūt ī excogitabilia et īedici
bilia. ita īiustoꝝ supplicia sūt in
cōpabilia et īeffabilia ꝛc Ideo
vocant p̄diti q2 de curru dei sunt
lapsi D hoc nō intelligo. ꝛc.

V. De celi palacio

Cū deꝯ palaciū sibi cō
stitueret. paries lapsꝯ
ē qn̄ angeli corruerūt Quem
deꝯ volens restaurarē misit fili
ū suū viuos lapides ad hͦ edificiū
cōgregare Qui scandēs currū. mł
tos cōuexit. lapsos inde reliquit
vt d' Ascendēs sup̄ equos tuos et
quadrige tue saluacio Dei qua
drige sūt quatuor euāgeliste Equi
sūt ap̄li. q̄ p̄dicatiōe sua xp̄m p̄
mūdū traxerūt. et mł'tos ad dei
edificiū collegerūt. lapsi de curru
sūt heretici. sūt scismatici vt d'
Exierūt ex nobis sed nō erāt ex
nobis Qui āt sūt adducti. ut la
pides quadrati a sūmo opifice
ī edificio celesti sūt locati Hoc sūt
clā quatuor v̄tutibꝰ prudēcia for
titudine iusticia tēperācia politi
quibꝰ muri ihr̄lm fient repati vt
d' Ihr̄lm edificat vt ciuitas Qui
dā vēo lapides asperi īpoliciās
opifice sūt reprobati. et ī igne
missi. et ī tartere versi. muriq3
hys firmati. q̄i cemēto et ornati
hoc sūt ipy a celesti edificio reiecti
et ī fornacē gehenne p̄iecti De
q̄ꝝ excidio. iusti vinculo charitatis
q̄i cemēto murꝰ firmꝰ cōpaginat
et eoꝝ collisiōe gl'osiꝰ decorati.
sn̄ fine ī dn̄o deo iocūdant D
Iocūditate et exultatiōe ꝛpleat
te deꝯ optime mḡr ī scōꝝ glifi
catione. et videas regē gl'e in suo
decore et videas bona ihr̄lm oī
bus diebus vite tue Amen

Expliat āno dn̄i. 1790.

[illegible] flagitie mouit · tā uider exēplar

[illegible] figura mocau · iā uider ampliar